

Prestatieovereenkomst 2024

Provincie Drenthe – Prolander

12 december 2023 | versie vastgesteld door GS op 12 december 2023

| auteur: Prolander

provincie Drenthe

Prestatieovereenkomst 2024 Provincie Drenthe - Prolander

Opdrachtgever

De heer E. van Dijk, gedeputeerde Drenthe

Opdrachtnemer

Mevrouw E.M. van Everdingen, directeur Prolander

Voorwoord

Voor u ligt de Prestatieovereenkomst 2024 (PPO) tussen opdrachtgever provincie Drenthe en opdrachtnemer Prolander. In deze PPO leggen we vast welke activiteiten Prolander in 2024 zal ondernemen in het landelijk gebied in Drenthe met een doorkijk tot en met 2027.

Prolander werkt in opdracht van de provincie aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in Drenthe. Deze opdracht wordt waar mogelijk gecombineerd met maatregelen uit de Kader Richtlijn water. In de afgelopen jaren is deze opdracht uitgebreid met extra activiteiten in het kader van het Programma Natuur. Hiermee willen het Rijk en de provincies de natuur de komende jaren verder versterken en verbeteren om de instandhoudingsdoelen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn te realiseren. Daarnaast hebben we de afgelopen jaren meegewerkt aan het herverkavelen van duizenden hectares landbouwgrond om de landbouwstructuur in Drenthe te verbeteren.

Sinds 2022 werkt de provincie aan het Drents Programma Landelijk Gebied (DPLG) als uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Ook in 2024 zal Prolander met haar kennis over de gebieden, gebiedsprocessen, grond en uitvoering een bijdrage leveren aan dit programma. De onzekerheid rond dit programma is nu al van grote invloed op de processen in het landelijk gebied: hoe passen keuzes die we nu maken in de opgave die er straks ligt?

De effecten van het NPLG en het uitblijven van een Landbouwakkoord geven onzekerheid in de landbouwsector. Als Prolander proberen we in contact te blijven met boeren die plannen hebben voor verplaatsingen of bedrijfsbeëindiging. Als ze kansen zien voor innovatie ondersteunen we of verwijzen we door naar de provincie of andere partijen die kunnen helpen. Als Prolander zitten we vaak als eerste aan de keukentafel, denken we mee en proberen we oplossingen aan te dragen.

In al onze opgaves speelt de landbouw een belangrijke rol. Voor de realisatie van het NNN is vrijwilligheid de basis. Door kavelruilen en bedrijfsverplaatsingen kunnen we realisatie van NNN mogelijk maken en aantrekkelijke voorstellen bieden aan de landbouw. Onze jarenlange aanwezigheid geeft daarbij veel vertrouwen. Bij onze uitvoeringsprojecten kijken we ook naar de belangen van de landbouw. Zo kan hydrologisch systeemherstel ook bijdragen aan betere landbouwgrond en kunnen we met de inrichting van natuurgebieden ook werkzaamheden op landbouwkavels meenemen.

Belangrijkste uitgangspunt is dat we het samen doen. Er zijn vele gebruikers van het landelijk gebied. Prolander ontwikkelt en realiseert projecten samen met bewoners, gebruikers, eigenaren en andere belanghebbenden. Hierbij komen diverse, soms ook conflicterende belangen samen: van landbouw, voedselproductie en waterberging tot ruimte voor recreatie en natuurgebieden. We hebben oog en oor voor deze belangen en begrip voor de onzekerheden die dat met zich meebrengt. De kennis van Prolander over het landelijk gebied in Drenthe helpt hierbij: wij weten wat er speelt en kunnen hier rekening mee houden.

Naast de toenemende complexiteit van de opgaves zullen in 2024 de invoering van de Omgevingswet en een krappe arbeidsmarkt een grote rol spelen in het werk van Prolander. Dit speelt ook bij de organisaties waarmee we nauw samenwerken, zoals gemeentes, waterschappen en terreinbeherende organisaties. Net als in voorgaande jaren pakt Prolander de uitdagingen die dit met zich meebrengt met beide handen aan, waardoor we vol vertrouwen aan de slag zullen gaan in 2024!

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	5
2. Drenthe: de deelprogramma's en bundels	7
2.1. Deelprogramma Drentsche Aa	7
2.2. Deelprogramma Noordwest Drenthe	8
2.3. Deelprogramma Hunze.....	8
2.4. Deelprogramma Zuidwest Drenthe.....	8
2.5. Deelprogramma Oude Diep.....	9
2.6. Deelprogramma Bargerveen en Nieuwe Drostendiep	9
2.7. Bundel Natuur.....	9
2.8. Bundel Grond en kavelruil	10
2.9. Drents Programma Landelijk Gebied.....	11
2.10. Advisering en programmering.....	12
3. Doelstellingen en ambities.....	13
4. Arbeidsinzet	15
5. Financiering inrichting en grond	17
BIJLAGE 1: Resultaten en mijlpalen 2024 (via Prolander)	19
BIJLAGE 2: Contract-tekst	25
BIJLAGE 3: Kader en achtergrond.....	31
BIJLAGE 4a: Details provinciale boeking.....	33
BIJLAGE 4b: Details programma's	37
BIJLAGE 5: Opdrachtuitbreidingen	39
BIJLAGE 6: Inzet Prolander en budgetten.....	41
BIJLAGE 7: Mijlpalen t/m 2027, stand november 2023.....	43

1. Inleiding

In Drenthe werkt Prolander aan gebiedsontwikkeling vanuit de acht deelprogramma's van het Programma Natuurlijk Platteland (PNP), de Bundels Natuur en Grond (waaronder ook planmatige kavelruil valt). Binnen de deelprogramma's wordt nauw samengewerkt tussen de provinciale programmaleider en de projectleider van Prolander, inclusief de vele andere betrokkenen die actief zijn in de projecten in beide organisaties en bij de gebiedspartners zoals terreinbeherende organisaties (TBO), LTO, waterschappen en gemeentes

Per deelprogramma worden concrete plannen opgesteld en prestaties vastgelegd over de inzet van uren en financiële middelen voor de opdrachten voor 2024, met een meerjarendoorkijk tot en met 2027. Om de natuur en het landelijk gebied verder te versterken en te verbeteren, zijn in aanvulling op het Programma Natuurlijk Platteland vanuit Uitvoeringsprogramma Natuur diverse activiteiten in uitvoering. De maatregelen variëren van hydrologisch onderzoek en systeemanalyses, versnellen van de grondopgave, tot planvormingsprocessen en kleine en grote uitvoeringsmaatregelen. De maatregelen vanuit het Uitvoeringsprogramma Natuur worden niet altijd expliciet benoemd, omdat deze vaak een integraal onderdeel vormen van de totale werkpakketten in de deelprogramma's.

Prolander speelt via de SKNL een belangrijke rol bij het realiseren van de natuurherstelmaatregelen, natuurbeheer en monitoring door aanvragen door particulieren te begeleiden voor de omvorming van landbouw naar natuur. SKNL staat voor Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap provincie Drenthe. Dit doen we samen en regelmatig ook op initiatief van de landbouw vanuit de 'Bundel Natuur'.

De 'Bundel Grond' vormt een cruciaal onderdeel, want de beschikbaarheid van grond is essentieel om het NNN in te kunnen richten. Uitgangspunt hierbij is dat Prolander gronden aankoopt op basis van vrijwilligheid. Ruilgrond is de basis om de als natuur begrensde grond van functie te kunnen laten veranderen en vervolgens in te richten en tegelijkertijd de landbouw perspectief te bieden door de landbouwstructuur te verbeteren. De ambitie is om in het kader hiervan in 2024 1.100 hectare te realiseren. Op de huidige grondmarkt is het noodzaak samen met de provincie en gebiedspartners de maximale creativiteit op te zoeken. In samenspraak met de provincie blijft Prolander zoeken naar meekoppelkansen met het Programma 'Toekomstgerichte landbouw' van de provincie.

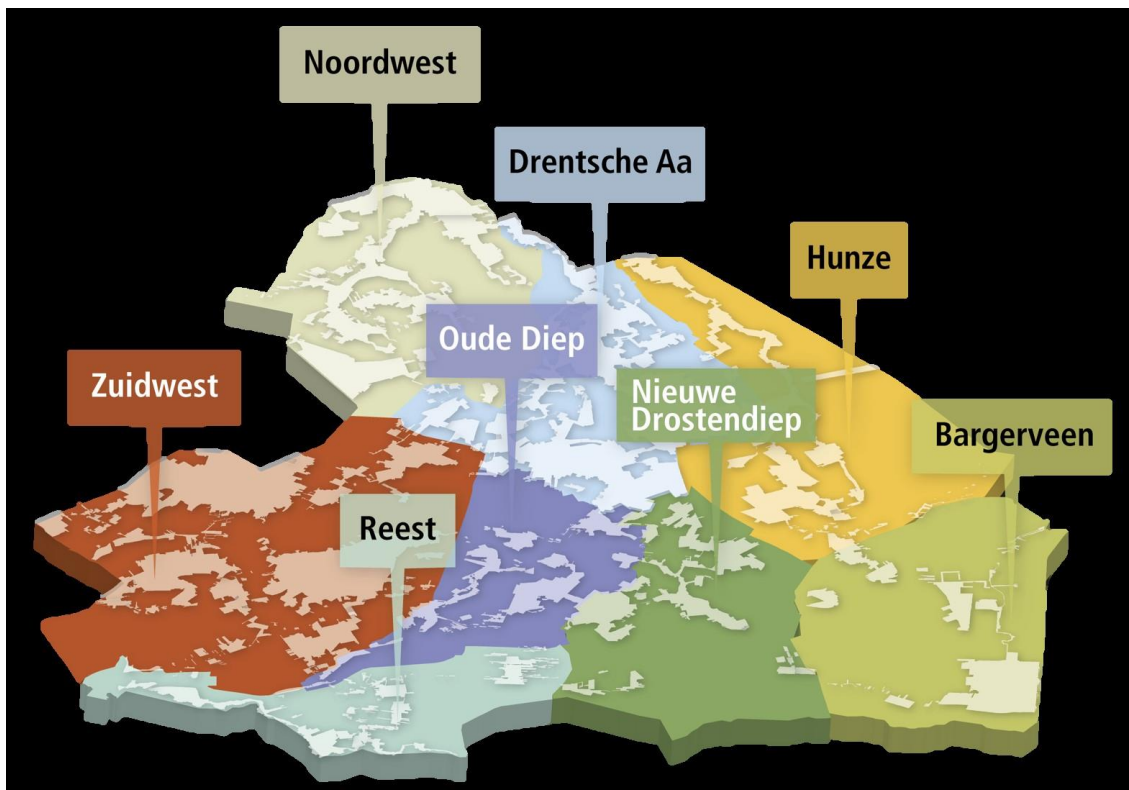
Namens de provincie heeft Prolander de ambitie om in de periode 2024-2027 circa 3.000 hectare NNN te realiseren, hiervan staat voor 2024 ruim 400 hectare gepland. In totaal investeren we in 2024 bijna 36 miljoen in het landelijk gebied van Drenthe. Voor een deel van deze investeringen worden (Europese) subsidiemiddelen benut, zoals EU-POP3, EU-LIFE en naar verwachting ook weer EU-INTERREG (onder andere in De Hunze). Door Prolander worden de middelen aangevraagd en worden de naleving van de subsidievoorwaarden, correcte verantwoording en declaraties verzorgd.

Leeswijzer

De plannen per deelprogramma worden in hoofdstuk 2 omschreven. In hoofdstuk 3 worden de doelstellingen en ambities concreet in getallen toegelicht, het gaat hierbij vooral om de in te richten hectares, oppervlakte SKNL en de te verwerven en te ruilen hectares, alles voor de jaren 2024 tot en met 2027. Hoofdstuk 4 geeft op deelprogrammaniveau een toelichting op de benodigde arbeidsinzet in uren. De financiering van inrichting en grond (euro's) wordt in hoofdstuk 5 toegelicht.

2. Drenthe: de deelprogramma's en bundels

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen de opdracht voor 2024 toegelicht, met een doorkijk tot en met 2027. Deze worden toegelicht aan de hand van de indeling van het Programma Natuurlijk Platteland in acht deelprogramma's (zie kaart) en enkele opdrachtbundels. In overleg met de provincie is ingaande 2023 deelprogramma Reest ondergebracht bij Zuidwest en Nieuwe Drostendiep bij Bargerveen. Voor de beekdal-deelprogramma's zoals Drentsche Aa en Hunze geldt dat tot meer dan 20 deelgebieden worden onderscheiden, maar ook in Noordwest, Zuidwest en Oude Diep worden grotere aantallen deelprojecten onderscheiden. In het kader van deze PPO-hoofdtekst wordt slechts een deel daarvan belicht.

Figuur 1. De grenzen van de acht Drentse deelprogramma's

2.1. Deelprogramma Drentsche Aa

Het uiteindelijke doel in dit best bewaarde beek- en esdorpenlandschap van West-Europa, is de realisatie van een klimaatbestendig en robuust natuurlijk beekdalsysteem, verweven met landbouw en geschikt voor recreatie en drinkwaterwinning. Vanuit de NNN-opgave is voorzien dat in totaal bijna 1.000 hectare wordt omgevormd naar natuur en dat op bijna 2.000 hectare inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd, meestal gericht op vernatting van het beekdal. Prolander is aan de slag met een breed scala aan deelgebieden en onderwerpen.

In 2024 starten we na een lange periode van voorbereidingen in verschillende deelgebieden met de uitvoering. Dat geldt bijvoorbeeld voor de deelgebieden Geelbroek, Roodzanden en Grote Spelden. Ook bij de zwemplas bij het Zeegserloopje verwachten we in 2024 te kunnen starten met de uitvoering. Het doel is om deze werkzaamheden in 2025 af te kunnen ronden.

2.2. Deelprogramma Noordwest Drenthe

Doel van deelprogramma Noordwest Drenthe is met name het systeemherstel in de verschillende deelgebieden.

In 2023 is gestart met de Kop van Drenthe. De Kop van Drenthe is het gebied van het Eelder- en Peizerdiep systeem, grofweg gelegen tussen het Fochteloërveen en de Onlanden. Binnen het gebied van de Kop van Drenthe spelen veel opgaven. Opgaven op het gebied van water, natuur, landbouw, klimaat en bebouwde omgeving vragen om een integrale visie. De samenhang tussen deze thema's maakt het wenselijk om met de partijen tot een gezamenlijk toekomstperspectief te komen. De verwachting is dat het visiedocument met uitvoeringsprogramma in 2024 kan worden opgeleverd.

Rondom het Peizerdiep en Broekenloop wordt gewerkt aan het hydrologisch herstel van de beeksystemen. Voor Peizerdiep betekent dit dat er in 2024 wordt gewerkt aan voorlopige ontwerpen voor de deelgebieden Stenhorsten en Weehorst. In Broekenloop starten we met de uitvoering. In het Natura2000-gebied Fochteloërveen staan de instandhoudingsdoelen onder druk, onder andere door lekkende kades.. In het kader van Programma Natuur zal Prolander in 2024 een noodzakelijke eco-hydrologische systeemanalyse opleveren.

2.3. Deelprogramma Hunze

In de Hunze werken we aan een samenhangend beekstelsysteem. Om dat te kunnen bereiken, is een integraal plan opgesteld voor verbetering van de natuurinrichting, landbouwverkaveling, de waterberging en de waterbeheersing. Ook de waterkwaliteit en een veilige drinkwaterwinning krijgen aandacht. Tot slot worden maatregelen gecombineerd met recreatieve doelen, zodat de beleving van het beekdal wordt vergroot. Op basis van dat plan zal tussen 2024 – 2027 ruim 300 hectare worden ingericht (natte natuur, moerassen, gras- en hooilanden).

In 2024 zal ruim 21 ha ingericht worden opgeleverd in de deelgebieden Annermoeras – Zuidbroeken en Annerveense Lenten. In Noordma en Wolfsbarge wordt nog eens 68 ha opgeleverd. Voor de deelgebieden Bronnegermaden, Zoersche Landen, Boermastreek, Schaangedennen en Buinerveld worden na afronding van de inrichtingsplannen definitieve ontwerpen en bestekken opgeleverd.

2.4. Deelprogramma Zuidwest Drenthe

Zuidwest Drenthe is een deelprogramma met drie grote samenhangende Natura 2000-gebieden: het Drents-Friese Wold, het Holtigerveld en het Dwingelderveld. Rondom deze grote natuurkernen liggen waardevolle natuurgebieden: Hijkerveld, het beekstelsysteem van de Vledder en Wapserveense Aa en het beekstelsysteem van Oude Vaart en Wold Aa.

In de periode 2024-2027 zal in Zuidwest Drenthe 464 ha nieuwe natuur worden ingericht, voor 2024 staat hiervan 151 ha gepland. In 2024 wordt het werk in de Vledder Aa aanbesteed en starten de werkzaamheden. Deze maatregel in het kader van het Uitvoeringsprogramma Natuur zal in 2025 worden opgeleverd. De werkzaamheden in Leggelderveld en Ootmaanlanden-Koningschut worden in 2024 afgerond.

2.5. Deelprogramma Oude Diep

Na uitvoering van het deelprogramma Oude Diep heeft dit beekdallandschap in het 'hart' van Drenthe een klimaatbestendig beeksysteem waarbij bron, bovenloop en benedenloop weer één geheel vormen, waarin de unieke natuurwaarden in de Natura-2000 gebieden Mantingerzand en Mantingerbos voor de toekomst veiliggesteld zijn.

In de periode 2024-2027 zal in het Oude Diep 327 ha nieuwe natuur worden ingericht. In 2024 ligt de nadruk van het werk op het Mantingerzand en Scharreveld. Voor Mantingerzand worden vergunningen aangevraagd en wordt de eerste fase aanbesteed met het oog op een start van de uitvoering in 2025. Net als in andere deelgebieden is voor de uitvoering van dit werk de beschikbaarheid van gronden van cruciaal belang. Voor Scharreveld werken we aan inrichtingsplannen zodat ook daar de werkzaamheden in volgende jaren kunnen starten. De werkzaamheden in Lageveen zullen in 2024 al kunnen worden opgeleverd en afgerond.

2.6. Deelprogramma Bargerveen en Nieuwe Drostendiep

In deelprogramma Bargerveen worden rond het Natura2000-gebied bufferzones gerealiseerd voor verbetering van de hydrologische situatie in dit unieke hoogveengebied. Rondom het Bargerveen worden buffers aangelegd die moeten voorkomen dat het Bargerveen leegloopt en het hoogveengebied verloren gaat. De ambitie is om in dit gebied in de periode 2024-2027 522 hectare nieuwe natuur in te richten.

In 2024 zijn we aan het werk in Buffer Zuid. In 2023 is gestart met het verleggen van de Stheemanstraat. Dit werk wordt in 2024 opgeleverd. Het deelbestek voor inrichting zal ook worden opgeleverd met het doel om in 2025 te kunnen starten met de uitvoering van het werk. In 2024 staat ook de uitvoering van werkzaamheden in Oosteindsche Veem op de planning. De aanbesteding voor dit werk is eind 2023 gestart, maar niet geheel zonder risico's: om te kunnen voldoen aan stikstofnormen wordt ingezet op het deels emissiearm uitvoeren van het werk. Uit een marktconsultatie in het kader van deze aanbesteding blijkt dat dit een haalbare maar wel ambitieuze doelstelling is.

2.7. Bundel Natuur

In de Bundel Natuur zijn onder andere de werkzaamheden voor Natura2000 en Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) opgenomen die Prolander voor de provincie uitvoert. Provincie Drenthe is beleidsmatig verantwoordelijk voor de instandhoudingsdoelen voor veertien Drentse Natura2000-gebieden en Prolander levert daarvoor inzet voor de actualisatie van de beheerplannen en verschillende monitoringsactiviteiten. Via de SKNL worden de subsidiëring van afwaardering van landbouw naar natuur, inrichting van particuliere terreinen, de

uitvoering van Natura2000 herstelmaatregelen en Programma Natuur eerste fase maatregelen door terreinbeheerders uitgevoerd. Prolander begeleidt en adviseert over deze aanvragen.

Voor Natura2000 werkt Prolander aan de volgende onderdelen:

- Actualisatie van de Natura2000 beheerplannen
- Habitattypenkaarten
- Veldbezoeken
- GIS-databeheer
- Voortgangsrapportage natuurherstelmaatregelen
- Uitvoering Natura2000 onderzoeksopgaven.

Op het gebied van de SKNL gaat het om:

- Het begeleiden van aanvragers en het adviseren over aanvragen (particulier) natuurbeheer
- Begeleiding uitvoering natuurherstel- en beheermaatregelen voor Natura2000 en Programma Natuur.
- Voorbereiding, technische hulp en controle databeheer SNL-monitoring natuurkwaliteit

Tot slot wordt binnen deze bundel gewerkt aan de jaarlijkse Voortgangsrapportage Natuur (VRN). Dit betreft het verzamelen en rapporteren over de voortgang van de verwerving, inrichting en beheer van het NNN.

2.8. Bundel Grond en kavelruil

Om de provinciale doelen en ambities te kunnen realiseren en koppelkansen te kunnen benutten, is het nodig om over gronden te kunnen beschikken. Insteek daarbij is dat de landbouwkundige structuur en de natuur allebei robuuster worden gemaakt. Voor het tijdig realiseren van de opgaven is het tempo van het beschikbaar komen van de gronden één van de belangrijkste factoren. Het is pas mogelijk inrichtingsmaatregelen uit te voeren als een samenhangend areaal landbouwgronden beschikbaar is voor inrichting. Het realiseren van de grondopgave voor het PNP gebeurt op basis van vrijwilligheid en is onderdeel van de integrale gebiedsprocessen die worden aangestuurd in de deelprogramma's.

In de Bundel Grond zijn de werkzaamheden op strategisch, provinciaal niveau vastgelegd. De kern is regie op grond. Dit wordt bereikt door actuele deelstrategieplannen (DSP) voor alle deelprogramma's, een meerjarige verkoopstrategie met daaraan gekoppeld verkooptranches en een exploitatieplan. Hiermee samenhangend wordt een actueel overzicht van de benodigde investeringen en grondvoorraad (het investeringskrediet grondbezit Landelijk Gebied) bijgehouden. De grondopgave is cruciaal om de doelen van het Programma Natuur, eerste fase en het PNP te halen. De doorontwikkeling van het grondbeleid en de beschikbare instrumenten zijn in de Bundel Grond opgenomen. De inzet van grond voor het Drents Programma Landelijk Gebied (DPLG) is apart geraamd (zie ook hst. 2.9).

De werkzaamheden voor grondzaken, de centrale regie op grond en de grondvoorraad vallen onder de verantwoordelijkheid van de coördinator grond van de provincie waarbij de strategisch adviseur grond van Prolander adviseert. Deze strategische sturing en de centrale regie hebben betrekking op de volgende zaken:

- Overzicht/afstemming/ontwikkeling DSP's
- exploitatieplan
- investeringskrediet grondbezit Landelijk Gebied
- liquiditeit prognose
- inzicht aan- en verkopen (incl. pijplijn)
- doorontwikkeling beleid/instrumenten
- adviesrol voor grondaspecten in deelprogramma's
- Uitvoering bronmaatregelen stikstof
- Uitvoering aanpak Piekbelasting

Planmatige kavelruil

De aanpak met planmatige kavelruil is in Drenthe al jaren zeer succesvol. De ambitie voor 2024 is om 1.100 ha te realiseren. Met kavelruil wordt op een kosteneffectieve manier een bijdrage geleverd aan de verbetering van de landbouwstructuur. Nieuwe ontwikkelingen in de landbouw zorgen er voor dat dit ook in de toekomst nodig blijft. Het aankopen van gronden en het opsplitsen van bedrijven die beëindigen, zorgt voor een verslechtering van de landbouwstructuur. Planmatige kavelruil zorgt voor het tegengaan van deze 'slijtage' en het verbeteren van de lokale landbouwstructuur. Daarnaast levert planmatige kavelruil een belangrijke bijdrage aan de realisatie van andere beleidsopgaven, waaronder de realisatie van het NNN, wateropgaven, bevordering van de verkeersveiligheid en milieuwinst.

Voor de periode 2023 t/m 2025 heeft Prolander namens de provincie Drenthe een POP aanvraag ingediend voor het beschikbaar krijgen van subsidie voor het instrument planmatige kavelruil. Tevens wordt onderzocht of binnen de huidige POP-verordening een beleidswijziging in te zetten is, waardoor bijvoorbeeld kavelinrichtingswerken, extensievere landbouw en agrarische structuurverbetering rondom de huidige natuurgebieden gefaciliteerd kunnen worden.

Tijdelijk handelingskader

Ruilingen zijn een belangrijk instrument in onze gebiedsprocessen. Op dit moment hebben we te maken met het tijdelijk handelingskader grond. Op grond van dit handelingskader zijn alleen ruilingen mogelijk als er sprake is van 'no regret': om te voorkomen dat we terug moeten komen op bestaande afspraken, moet het op voorhand duidelijk zijn wat de gebruiksmogelijkheden van nieuwe locaties zijn en blijven met het oog op het DPLG. Dit gaat mogelijk ten koste van de voortgang op de reguliere opgave.

2.9. Drents Programma Landelijk Gebied

In de zomer van 2022 werd het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) vastgesteld. In het kader hiervan werkt de provincie aan het Drents Programma Landelijk Gebied (DPLG). De ambitie is om het DPLG eind 2024 vast te stellen.

Op 18 juli 2023 heeft de provincie in het kader van het DPLG een viertal maatregelpakketten 2024/2025 ingediend bij het rijk. De maatregelpakketten worden in het voorjaar van 2024 verder geconcretiseerd. In de loop van de zomer van 2024 wordt duidelijk welke middelen hiervoor beschikbaar komen vanuit het rijk. In de processen voor de totstandkoming van het DPLG en de

definitieve maatregelpakketten zal Prolander kennis over grond, gebieden, gebiedsprocessen en uitvoering inbrengen en meedenken over de strategie om te komen tot een uitvoerbaar DPLG. In de eerste helft van 2024 zal een opdracht voor de uitvoering van de maatregelpakketten in aanvulling op deze PPO worden vastgelegd.

Grond vormt een uitzondering op de start van uitvoering van het DPLG. De uitvoering is hier al in 2023 gestart met de aanpak voor piekbelasters en in lopende grondtransacties in het kader van DPLG. Deze inzet loopt door in 2024. De gevraagde inzet voor grond op het DPLG kan gaan concurreren met de benodigde inzet voor de bestaande opgave PNP. Als hier sprake van is, treden Prolander en provincie met elkaar in overleg.

Het DPLG is van grote invloed op het werk van Prolander. Alhoewel de feitelijke uitvoering voor het grootste deel van de opgaves die voortvloeien uit het DPLG na 2024 starten, is het effect van het DPLG nu al merkbaar in de bestaande opgave PNP en PN. Onzekerheid over de consequenties van het DPLG zorgt voor terughoudendheid bij grondeigenaren en gebiedspartners.

2.10. Advisering en programmering

Jaarlijks verzorgt Prolander de planning van activiteiten, resultaten en mijlpalen, de programmagelden en de ureninzet in de PPO. Ook levert Prolander de daarbij horende verantwoordings-rapportages (PPOV). Maandelijks worden voor de provincie financiële overzichten gemaakt (PMV). Ook wordt geadviseerd en ondersteund bij de provinciale jaarrekening en accountantscontrole. Daarnaast zijn er voortgangsoverleggen en advisering op programmaniveau en worden maandrappportages geleverd.

Onder 'programmering' valt ook het ontwikkelen van onze professionaliteit en deskundigheid waarin we ook samen optrekken met de provincie. Advisering in bijvoorbeeld de vraagstukken rond het Drents Programma Landelijk Gebied en (de tweede fase van) het landelijke Uitvoeringsprogramma Natuur valt ook binnen deze uren. Met de groei van het programma en daarmee ook de omvang van de organisatie wordt de aansturing van het programma complexer en groter.

3. Doelstellingen en ambities

De hoofdpoging van Prolander is het opleveren van ingerichte hectares natuur binnen het NNN. Ook in 2024 zet Prolander hier vol op in, dit vertaalt zich in een hoge ambitie voor hectares in te richten grond. In onderstaande tabel zijn de te realiseren prestaties voor de periode 2024 – 2027 per thema weergegeven welke grotendeels Prolander opdrachten worden gerealiseerd maar ook via SKNL en derde partijen.

Beleidsprestatie	Ambitie 2024-2027	Verwachting 2024	Verwachting 2025	Verwachting 2026	Verwachting 2027
NNN aankopen	979	212	321	220	226
NNN SKNL	142	76	24	23	19
NNN verkopen	<i>pm</i>				
Ruilgrond aankopen	1.101	485	280	259	77
Ruilgrond verkopen	1.477	253	365	368	491
Stikstof aankopen					
Stikstof verkopen	30		15	15	
PPLG aankopen	<i>pm</i>				
PPLG verkopen	<i>pm</i>				
NNN inrichting	2.997	328	902	1.033	734
Landbouwstructuur verbeteren	3.300	1.100	1.100	1.100	

NNN inrichting per programma via Prolander	Ambitie 2024-2027	Verwachting 2024	Verwachting 2025	Verwachting 2026	Verwachting 2027
Drentsche Aa	1.073	66	415	337	255
Noordwest	295	25	147	123	
De Hunze	316	87		79	150
Zuidwest De Reest	464	151	215	86	13
Oude Diep	327		87	123	117
Bargerveen Nieuwe Drostendiep	522		38	285	199
Totaal	2.997	328	902	1.033	734

Met de voor de periode 2024 tot 2027 opgenomen ambitie van 2997 ha ingerichte NNN, resteert na 2027 een opgave van 752 ha. Van de oorspronkelijke opgave is 71 hectare aangemerkt als moeilijk te realiseren (zie bijlage 1).

Vóór ingericht kan worden, is het nodig dat de grond daarvoor beschikbaar is. Dat is te realiseren door particulier beheer via de regeling SKNL, via kavelruilen en via aankopen. De prognoses voor de aan- en verkopen zijn gebaseerd op een inmiddels provincie-dekkende beschikbaarheid van zogenaamde Deelstrategieplannen (DSP's) die in samenspraak van 'inrichting' en 'grond' en afgestemd met de provincie zijn opgesteld. De grondslag zijn relatief gedetailleerde beelden van nut en noodzaak van aankopen alsmede een tijdlijn. Vanzelfsprekend neemt de onzekerheids-

marge in de tijd verder toe, en de resultaten kunnen zowel naar boven als naar beneden afwijken op basis van de grondmobiliteit.

Prolander heeft te maken met omstandigheden waar slechts deels op is te anticiperen of invloed op is uit te oefenen. Vanuit professioneel opdrachtnemerschap en in overleg met de provincie spant Prolander zich maximaal in naar grondeigenaren om de gestelde doelen te halen via deelname aan particulier beheer, ruil of verkoop. Maar soms zijn er onverwachte bezwaren vanuit de directe omgeving. Ook de onzekerheid die voortvloeit uit de DPLG opgave speelt een rol: voor verkopen en verplaatsingen is duidelijkheid nodig over de mogelijkheden voor de landbouw. Dit is ook vastgelegd in het tijdelijk handelingskader grond. Het vinden van gedragen oplossingen is daarmee een belangrijk speerpunt. Dat geldt voor de plannen die worden gemaakt, maar ook voor individuele situaties. Het besluit om wel of niet deel te nemen, te ruilen of te verkopen, is uiteindelijk aan de betreffende grondeigenaar. Vandaar dat de oppervlaktes in de tabel geen resultaatverplichting kunnen zijn.

De Mijlpalen per deelprogramma/bundel voor 2024 staan vermeld in bijlage 1.

4. Arbeidsinzet

Uitgangspunt is dat Prolander jaarlijks 53.850 uur menskracht beschikbaar heeft voor haar werkzaamheden in Drenthe. Vanaf 2024 komt daar structureel 1.300 uur bij voor SNL.

Een tweede 'bron' van uren is de capaciteit voor de eerste fase van het Uitvoeringsprogramma Natuur (PN), wat voor de periode 2022 tot en met 2024 zorgt voor een grote 'extra' vraag en dito capaciteit. De eerste fase PN zal worden gevolgd door een tweede fase, deze fase wordt nu voorbereid. In de urenramingen gaan we uit van een voortzetting van de uren die beschikbaar zijn gesteld voor de eerste fase.

In het kader van het DPLG zijn in 2022 extra uren beschikbaar gesteld door de provincie om zo de organisatie voor te kunnen bereiden op de verwachte groei van de opgave. Een deel van deze extra uren is ingevuld en wordt op dit moment nog ingezet voor de reguliere opgave. Vanuit deze positie wordt het straks mogelijk om de kennis over uitvoering en gebieden in te zetten voor het DPLG.

De afgelopen jaren heeft de provincie ingezet op versnelling van de opgave PNP waardoor Prolander kon opschalen en meer gebieden tegelijkertijd kan oppakken. Hierdoor wordt aan bijna ieder deelgebied gewerkt. Deze versnellingsuren lopen na 2023 af. Om 'de vaart er in te houden' heeft de provincie aangegeven dat de uren ook voor 2024 kunnen worden ingezet voor de PNP opgave.

Programma / bundel	Uren 2024	Uren 2025	Uren 2026	Uren 2027
Drentse Aa	16.666	18.091	14.989	13.494
Noordwest	8.270	5.695	5.045	4.520
De Hunze	10.565	10.465	10.465	10.465
Zuidwest	12.820	13.445	12.315	11.115
Oude Diep	10.050	8.855	8.185	6.125
Bargerveen Schoonebeek	8.741	10.566	10.719	9.672
Bundel Grond (incl planmatige kavelruil)	9.758	9.758	9.758	9.758
Bundel Natuur	12.170	11.590	11.590	11.590
Advisering en Programmering	3.236	3.236	3.236	3.236
DPLG (programmering en grond)	3.760	pm	pm	pm
Ruimte voor groei extra opgave DPLG #	9.000	pm	pm	pm
Totaal	105.036	91.701	86.302	79.975

afhankelijk van slaging werving personeel

Dekking	2024	2025	2026	2027
Standaard Prolander uren	55.150	55.150	55.150	55.150
Programma Natuur	18.200	18.200	18.200	18.200
Programma Natuur grond extra buitenste schil	4.000	4.000	4.000	4.000
DPLG	16.900	16.900	16.900	16.900
Piekbelaasters	300			
Verlenging inhuur (versnelling PNP)	10.619	pm	pm	pm
Totaal dekking uren	105.169	94.250	94.250	94.250

Over-/tekort	134	2.549	7.948	14.275
---------------------	------------	--------------	--------------	---------------

In de tabel is te zien hoe de opdrachten zich over de deelprogramma's en bundels ontwikkelen in de komende jaren. Met de komst van het DPLG zal de opgave voor Prolander naar verwachting verder groeien. Prolander bereidt zich hier op voor. De opgave die op ons afkomt, zal steeds concreter worden, en vraagt in de voorbereiding al extra inzet van bijvoorbeeld projectleiders die ook volop werken aan de bestaande opgave.

Als de DPLG opgave in de loop van 2024 concreter wordt, dan wordt ook duidelijk wat dit concreet voor Prolander betekent en welke uitbreiding van de organisatie hiervoor nodig is. Dit kan deels gedekt worden uit de 16 fte die Drenthe hiervoor eerder beschikbaar heeft gesteld. In aanvulling op de 16 fte voorzien we dat in 2024 al extra capaciteit nodig zal zijn voor het voorbereiden van de organisatie op de extra opgave na vaststelling van het DPLG, zoals een teammanager, een recruiter en een contractmanager.

In algemene zin moet nog een 'disclaimer' worden vermeld omdat het in de huidige arbeidsmarkt niet eenvoudig is om het benodigde personeel te werven. Bij uitbreidingen van de opdracht is er dan ook voldoende tijd nodig om mensen aan te trekken. Vanzelfsprekend zetten we daar vol op in maar garanties zijn er niet. Ook bij vervanging bij ziekte en bij vertrek van zittende medewerkers moeten we rekening houden met de huidige arbeidsmarkt. Zo nodig treden we in overleg met de provincie over oplossingen.

In bijlage 6 is een detailoverzicht beschikbaar over de in 2024 gevraagde uren versus de dekking vanuit beschikbare budgetten en nog toe te zeggen middelen, onder andere voor de verlenging jaarlijkse inhuur.

5. Financiering inrichting en grond

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de benodigde financiële middelen voor het bereiken van de in hoofdstuk 2 genoemde prestaties. De middelen zijn verdeeld in de kosten, baten en de financiering vanuit de provincie.

In de tabellen hieronder is te zien dat Prolander in totaal namens de provincie in 2024 bijna 37 miljoen in het landelijk gebied van Drenthe investeert. Er is ruim € 14,8 miljoen begroot voor lasten bij grondaankopen. Tegenover de investeringen staat in 2024 ruim € 13 miljoen aan opbrengsten uit bijdragen aan de inrichtingsprojecten vanuit vooral waterschappen, gemeenten en Europese subsidies, en pachtinkomsten. De verwachting is dat bijna 7 miljoen baten uit grondverkoop wordt gerealiseerd in 2024. De projectgelden zijn gesplitst in lopende financiering en nieuwe, bestuurlijk nog te verstrekken financiering.

De ramingen passen bij de fase waarin we voor de inrichting van NNN richting uitvoering gaan. Desondanks zijn de ramingen ambitieus: Prolander zal alles in het werk stellen om de doelen te realiseren, maar is daarvoor afhankelijk van omstandigheden die niet altijd binnen onze invloedssfeer liggen. In de maandelijkse rapportages houden we de vinger aan de pols ten aanzien van de voortgang.

PPO	Lasten	Baten	Voorraad
Grond	€ 14.844.700	€ 6.973.313	€ 37.686.863
Programma's	€ 36.965.677	€ 13.383.368	
Totaal	€ 51.810.377	€ 20.356.681	€ 37.686.863

Projectgelden (incl PN)			Lasten				Baten			
Programma	Financiële status	Totaal investering 2024-2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Drenthe Drentsche Aa	Lopend	7.013.746	2.775.486	2.824.666	1.365.095	48.500	4.676	1.839.305	398.268	
	Nieuw	10.585.570	647.114	3.367.399	5.101.057	1.470.000				
Totaal Drenthe Drentsche Aa		17.599.316	3.422.600	6.192.065	6.466.152	1.518.500	4.676	1.839.305	398.268	
Drenthe Noordwest	Lopend	3.700.238	1.103.225	464.363	1.653.041	479.609	496.406		1.100.000	
	Nieuw	2.190.000	275.000	1.275.000	565.000	75.000				
Totaal Drenthe Noordwest		5.890.238	1.378.225	1.739.363	2.218.041	554.609	496.406		1.100.000	
Drenthe De Hunze	Lopend	12.744.123	6.863.562	2.693.618	1.276.942	1.910.000	5.390.260	1.500.000		
	Nieuw	375.000	65.000	90.000	110.000	110.000				
Totaal Drenthe De Hunze		13.119.123	6.928.562	2.783.618	1.386.942	2.020.000	5.390.260	1.500.000		

PPO 2024 Drenthe

Projectgelden (incl PN)			Lasten				Baten			
Programma	Financiële status	Totaal investering 2024-2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Drenthe Zuidwest	Lopend	18.004.212	9.528.177	5.497.544	2.131.857	846.634	4.991.481	2.000.000	292.660	
Totaal Drenthe Zuidwest		18.004.212	9.528.177	5.497.544	2.131.857	846.634	4.991.481	2.000.000	292.660	
Drenthe Oude Diep	Lopend	8.052.410	790.867	2.497.634,50	4.014.637	749.272	362.971	2.002.520	1.058.900	
	Nieuw	40.000	10.000	10.000	10.000	10.000				
Totaal Drenthe Oude Diep		8.092.410	800.867	2.507.635	4.024.637	759.272	362.971	2.002.520	1.058.900	
Drenthe De Reest	Lopend	90.000	90.000							
Totaal Drenthe De Reest		90.000	90.000							
Drenthe Bargerveen	Lopend	38.726.923	11.770.869	15.818.578	11.137.476		517.574	199.343	433.484	
	Nieuw	478.000	119.500	119.500	119.500	119.500				
Totaal Drenthe Bargerveen		39.204.923	11.890.369	15.938.078	11.256.976	119.500	517.574	199.343	433.484	
Bundel Natuur	Lopend	68.795	68.000	795						
Totaal Bundel Natuur		68.795	68.000	795						
Bundel Landbouw	Lopend	821.497	425.000	322.497	74.000		375.000	272.497	74.000	
Totaal Bundel Landbouw		821.497	425.000	322.497	74.000		375.000	272.497	74.000	
Bundel Grondzaken	Lopend	107.877	107.877							
	Nieuw	5.701.000	2.326.000	1.281.000	1.116.000	978.000	1.245.000	1.000.000	750.000	750.000
Totaal Bundel Grondzaken		5.808.877	2.433.877	1.281.000	1.116.000	978.000	1.245.000	1.000.000	750.000	750.000
Eindtotaal		108.699.391	36.965.677	36.262.594	28.674.604	6.796.515	13.383.368	8.813.665	4.107.311	750.000

Middelen Grond									
		Aankopen				Verkopen			
Soort	Jaar	Lasten	Baten	Voorraad NNN	Voorraad Ruilgrond	Lasten	Baten	Voorraad NNN	Voorraad Ruilgrond
NNN	2024	13.244.700	0	2.337.300	0	0	0	0	0
Ruilgrond	2024	0	0	0	48.300.000	0	6.973.313	0	-12.950.438
PPLG	2024	pm			pm		pm		pm
NNN	2025	21.057.199	0	3715976,25	0	0	0	0	0
Ruilgrond	2025	0	0	0	26.680.500	0	7.545.234	0	-22.635.703
Stikstof	2025	0			0				-976.337
PPLG	2025	pm			pm		pm		pm
NNN	2026	15.153.311	0	2674113,75	0	0	0	0	0
Ruilgrond	2026	0	0	0	23.985.990	0	3.229.774	0	-33.582.701
Stikstof	2026	0			0				-1.041.863
PPLG	2026	pm			pm		pm		pm
NNN	2027	16.344.913	0	2884396,331	0	0	0	0	0
Ruilgrond	2027	0	0	0	7.487.519	0	2.288.191	0	-52.683.080
PPLG	2027	pm			pm		pm		pm
Sloop gebouwen	2024	1.600.000	0	0	0	0	0	0	0
	2025	1.200.000							
	2026	1.200.000							
	2027	1.200.000							
Eindtotaal		71.000.123	0	11.611.786	106.454.009	0	20.036.511	0	-123.870.121

BIJLAGE 1: Resultaten en mijlpalen 2024 (via Prolander)

Resultaten inrichting NNN

NB oplevering in te richten natuur is sterk afhankelijk van de duurzame beschikbaarheid van de grond

Programma db	VRN-nr db	Deelgebied db	Weggezet (financieel) via	VRN 2023	Ha 2023	Ha 2024	Ha 2025	Ha 2026	Ha 2027	Ha na 2027	Ha's moeilijk realiseerbaar
Drentsche Aa	01	DA-Polder Lappenvoort	Prolander	145					139	4	2
	02	DA-Westersche Diep, De Punt tot Westlaren	Prolander	93						93	
	03	DA-Zeegserloopje	Prolander	25						25	
	04	DA-Schipborgerdiep	Prolander	45		45					
	05	DA-Landgoed Schipborg	Prolander	28		21			7		
	06	DA-Anloërdiep	Prolander	81					24	55	2
	07	DA-Rolderdiep	Prolander	144				124		19	1
	08	DA-Anderense Diep	Prolander	92						87	5
	09	DA-Gasterense Diep	Prolander	203			48		85	59	11
	10	DA-Taarl. Diep, Oudem. Diep, Loonerdiep	Prolander	80						80	
	12	DA-Geelbroek	Prolander	367			367				
	14	DA-Ekehaar	Prolander	3						3	
	15	DA-Achterste en Lange maden	Prolander	138					107	30	1
	19	DA-Elperstroom	Prolander	114					106	7	1
Totaal Drentsche Aa				1.558		66	415	337	255	462	23
Noordwest	02	NW-Leekstermeer	Prolander	31			21			10	
	03	NW-Stenhorsten	Prolander Opdrachtuibbreiding Prolander	59 3		25	34 3				
	05	NW-Zaagblad	Prolander	42				40			2
	06	NW-Groote Diep, Lieveren-Roden	Prolander	91			23	68			
	09	NW-Steenbergerveld	Prolander	15				15			
	12	NW-Oostervoortse Diep Zuid	Prolander	66			66				
Totaal Noordwest				307		25	147	123		10	2
De Hunze	01	DH-Wolfsbarge	Prolander	9		9					
	02	DH-Noordma	Prolander	59		59					
	03	DH-Midlaren	Prolander								
	05	DH-Knijpstukken	Prolander	8						8	
	06	DH-Tussenwater-Zuid (fase2)	Prolander	77						77	
	07	DH-Elzenmaat en Annermoeras 1	Prolander	12		12					

PPO 2024 Drenthe

Programma db	VRN-nr db	Deelgebied db	Weggezet (financieel) via	VRN 2023	Ha 2023	Ha 2024	Ha 2025	Ha 2026	Ha 2027	Ha na 2027	Ha's moeilijk realiseerbaar
	09	DH-Annerveensche Lenten	Prolander	7		7					
	11	DH-Elzenmaat en Annermoeras 2	Prolander	12						12	
	15	DH-Bronnegermaden/Achtermade	Prolander	224					150	74	
	16	DH-Buinerveld	Prolander	10				10			
	19	DH-Achterste Diep (Kromme Landen)	Prolander	51						51	
	22	DH-Zoersche landen	Prolander	39				39			
	23	DH-Schaangedennen - 2	Prolander	30				30			
Totaal De Hunze				538		87		79	150	222	
Zuidwest	02	ZW-Hijkerveld	Prolander	1							1
	07	ZW-Leggelderveld, randzone (bestaande natuur)	Prolander	2		2					
	08	ZW-Leggelderveld	Prolander	16		10				6	
	10	ZW-Doldersummerveld noordzijde	Prolander	15			15				
	11	ZW-Bouwersveld-Koelingsveld westzijde	Prolander	3						1	2
	12	ZW-Veenhuizen De Stroeten	Prolander	17				13			4
	13	ZW-Vledder Aa middenloop deel 2	Prolander	203			192			4	7
	15	ZW-Koelingsveld	Prolander	10				10			
	23	ZW-Witterterveld	Prolander	12			8			4	
	24	ZW-Bufferzone noordzijde	Prolander	63				63			
	25	ZW-Klimaatbuffer Ootmaanlanden(incl Uffelterveen)	Prolander	86		77					9
	28	ZW-Nabij schaapskooi	Prolander	37		37					
	32	ZW-Rheebruggen	Prolander								
	33	ZW-Armweide Klompenmakersweide	Prolander								
	43	ZW-Veldslagen	Prolander	16		13					3
	48	ZW-Dwingelderveld	Prolander	13					13		
	49	ZW-Terhorsterzand	Prolander	12		12					
	50	ZW-Veldhuizen	Prolander								
Totaal Zuidwest				505		151	215	86	13	15	26
Oude Diep	02	OD-Scharreveld	Prolander	81					79		2
	05	OD-Mantingerbos	Prolander	40					38		2
	06	OD-Mantingerzand	Prolander	126				123			3
	07	OD-Wijsterbroek	Prolander	21	21						
	08	OD-Roode Brand, beekherstel	Prolander	87			87				
	09	OD-Middenloop - Boerveense plassen	Prolander	43						43	
	13	OD-Lageveen - 2	Prolander	9	9				0		
Totaal Oude Diep				406	30		87	123	117	43	7
De Reest	03	DR-Reestdal benedenloop	Prolander								
	04	DR-Icoon Reestdal middenloop	Prolander								
	06	DR-Reestdal bovenloop	Prolander								
	07	DR-Nolderveld	Prolander								
	09	DR-De Slagen/Zwarte gat	Prolander								
Totaal De Reest											
Bargerveen	06	BV-Oosteindse Veen	Prolander	38			38				
	07	BV-Zuid	Prolander	227				214			13
	08	BV-Icoon Bufferzone-Zuid (fase2)	Prolander	199					199		

Programma db	VRN-nr db	Deelgebied db	Weggezet (financieel) via	VRN 2023	Ha 2023	Ha 2024	Ha 2025	Ha 2026	Ha 2027	Ha na 2027	Ha's moeilijk realiseerbaar
	10	BV-Buffer Westzijde	Prolander	71				71			
Totaal Bargerveen				535			38	285	199		13
Eindtotaal				3.849	30	328	902	1.033	734	752	71

Mijlpalen 2024 per deelprogramma

Prioriteit 1 = moet in 2024 uitgevoerd worden, i.v.m. financiering, afspraken met overheden en/of grondbezitters, etc.

Prioriteit 2 = indien prioritering noodzakelijk is zijn dit de mijlpalen die daarvoor in aanmerking komen. Prioritering zal in overleg met opdrachtgever plaatsvinden.

Drentsche Aa

Mijlpaal 2024	Prio
Geelbroek: Aanbesteding werk is zomer 2024 afgerond en uitvoering in najaar 2024 gestart	1
Zeegserloopje: voor enkele grondeigenaar zijn mogelijkheden onderzocht voor particulier natuurbeheer	1
Zeegserloopje – zwemplas: Definitief ontwerp gereed en start uitvoering maatregelen.	1
Anlooërdiepje: Hydrologisch onderzoek rapport opgeleverd en maatregelenkaart op basis hiervan	1
Rolderdiep: Ontwerp inrichtingsplan opgeleverd (Q4)	1
Roodzanden: Vergunningen zijn verleend en bestek is uitvoeringsgereed en uitvoering is gestart	1
Grote Spelden: Vergunningen zijn verleend, bestek is uitvoeringsgereed en uitvoering is gestart	1
Anreep: resultaat schetssessie Anreep	1
Polders Oosterland Lappenvoort: Inrichtingsplan gereed	1
Polders Oosterland Lappenvoort: DO en bestek gereed	1

Noordwest Drenthe

Mijlpaal 2024	Prio
Fochteloërveen: Opleveren eco-hydrologische systeemanalyse Fochterloerveen.	1
Peizerdiep, Stenhorsten: Voorlopig Ontwerp deelgebied Stenhorsten vastgesteld.	1
Peizerdiep, Weehorst: Voorlopig Ontwerp deelgebied Weehorst vastgesteld.	1
Steenbergerveld: Opleveren voorverkenning Steenbergerveld	2
Broekenloop: Opleveren bestek en start uitvoering	1
Aanpak Kop van Drenthe: Opleveren visiedocument met uitvoeringsprogramma	1

Hunze

Mijlpaal 2024	Prio
Zuidbroeken/Boonspolder (13.8) en Annermoeras (13.7): Inrichting gereed 15,1+6=21,1 ha NNN	1
Noordma (13.2) en Wolfsbarge (13.1): Inrichting gereed 68 ha NNN	1
Bronnegermaden (13.15): DO en bestek gereed	1
Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): Inrichtingsplan gereed	1
Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): DO en bestek gereed	1
Schaangedennen: DO en bestek gereed	1
Buinerveld (13.16): Inrichtingsplan gereed	2
Tussenwater Zuid (13.6), Tussenwater Midden (13.4) en Knijpstukken (13.5): Inrichtingsschets gereed	2

Zuidwest Drenthe

Mijlpaal 2024	Prio
Leggelderveld fase 2 (M01): Vergunningen en aanbesteding en uitvoering gereed.	1
PN: Vledder Aa middenloop fase 2 (M02): Vergunningen verleend, aanbesteding en start werk.	1
PN: Mitigatie vernatting Vledder Aa (M03): Gekoppeld aan M02.	1
Koelingsveld (M04): Gekoppeld aan M02.	2
Ootmaanlanden-Koningsschut (M05): Uitvoering gereed.	1
Bufferzone nz (Wapserveense bovenleiding) (M06): Start opstellen plan.	2
PN: Havelterberg (M07): Uitvoering gereed.	1
PN: Dwingelderveld NO: hydrologisch model voor het Dwingelderveld (M09): Gereed	1
PN: Dwingelderveld NO aanpassingsinrichting ecoduct oostzijde (M10): Uitvoeringsplan gereed.	1
Terhorsterzand (koppelkans Dwingelderveld NO). (M11): Gekoppeld aan M11.	2
Uffelter Binnenveld (1&2) (M12): Voorbereidende acties en start opstellen plan.	2
PN: LESA Ruiner Aa in combinatie met GGOR Dwingelderveld (M13): LESA gereed.	1
PN: Begrazingseenheid Oude Willem (M14): Uitvoering gereed.	1
Doldersum noordzijde (M15): Plan gereed.	2
Rhebruggen-Armweide-Klommenmakersweide (M16): Start opstellen plan.	2
Inrichting perceel "Waninge" Dwingelderveld via SBB	1

Oude Diep

Mijlpaal 2024	Prio
Mantingerzand (4.2): PNP+PN vergunningen en aanbesteding 1e fase (N2000 NNN)	1
Mantingerzand (4.2): PN VO Ecobrug gereed (N2000)	1
Scharreveld (1): Schetsontwerp inrichtingsplan incl. onderzoeken gereed	1
Scharreveld: Eekmaten (2): VO inrichtingsplan gereed	1
Wijsterbroek fase 1 (3.7): Oplevering werkzaamheden en financiële afwikkeling	1
Oude Diep (3): Lageveen (3.1): Uitvoering en oplevering werkzaamheden	1
Oude Diep (3): Roode Brand (3.6) en Zuidmaten (3.4): VO Inrichtingsplan gereed	1

Bargerveen

Mijlpaal 2024	Prio
Buffer Noordwest: verwerving alle benodigde percelen en (her)starten planvorming (prio 2)	1
Buffer Zuid: oplevering verleggen Stheemanstraat en oplevering van het (deel)bestek inrichting (prio 1)	1
Schoonebeekerveld West – fase 2: oplevering van het bestek (prio 1)	1
Oosteindsche Veen: uitvoering gestart (prio 1)	1
EVZ Koelveen: faunapassage Kerkenweg gerealiseerd (prio 2)	1

Bundel Natuur

Mijlpaal 2024	Prio
Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2024)	1
Beheerplannen: Opleveren geactualiseerde Natura 2000 beheerplannen Elperstroom en Bargerveen	1
Voortgangs Rapportage Natuur: 1 april VRN met peildatum 1-1-2024 opgeleverd	1
Onderzoek bodemchemie droog: Opleveren onderzoek	2
Voortgangsrapportage Natura2000-herstelmaatregelen opgeleverd	1

Bundel Grond en kaveluil

Mijlpaal 2024	Prio
Aankopen NNN	1
SKNL	1
Aankopen Ruilgrond	1
Verkopen NNN	1
Verkopen Ruilgrond	1
Aan- en verkopen Stikstof	1
Aan- en verkopen Bos&Hout	1
Aan- en verkopen PPLG	1
Aan- en verkopen Kustzone	1
Aankopen bestaande NNN	1
Verkopen NNN zonder kv	1
Voortgang investeringskrediet	1
Verkoopplan opgeleverd	1
Exploitatieplan opgeleverd	1
Verkoop gebouwen	1

BIJLAGE 2: Contract-tekst

De provincie Drenthe, hierna te noemen “de provincie” en de Bedrijfsvoering Organisatie Prolander, hierna te noemen “Prolander”;

gelet op:

- artikel 4 lid 3 van de Gemeenschappelijke regeling Prolander;
- hetgeen beschreven in de overige hoofdstukken en bijlagen van deze prestatieovereenkomst, met name de in bijlage 1 genoemde mijlpalen en de prestaties uit de tabellen in hoofdstuk 2;
- de wens om een aantal algemene afspraken te maken met betrekking tot de uitvoering van de beschreven prestaties;

gaan akkoord met de afspraken in de Prestatieovereenkomst 2024 zoals in dit document beschreven.

Aldus overeengekomen op 19 december 2023 en in tweevoud ondertekend,

Gedeputeerde Staten van de Provincie Drenthe, vertegenwoordigd door E. van Dijk,

Prolander, vertegenwoordigd door de directeur E.M. van Everdingen.

Artikel 1 - Duur en verlenging van de overeenkomst

1. De overeenkomst wordt aangegaan voor de duur van 1 jaar, van 1 januari 2024 en tot en met 31 december 2024.
2. Voordat de overeenkomst afloopt, maken partijen voor meerjarige projecten die in de overeenkomst zijn opgenomen en die na 31 december 2024 doorlopen, afspraken over voortzetting dan wel afronding van de opdracht.
3. Verlenging van de overeenkomst is mogelijk indien partijen dat schriftelijk overeenkomen.

Artikel 2 - Wijziging van de overeenkomst

1. Deze overeenkomst tussen de provincie en Prolander heeft betrekking op de werkzaamheden, zoals die zijn vermeld in de hoofdtekst en in bijlage 1. Indien er omstandigheden zijn die bijstelling van de lopende opdracht(en) en/of bijstelling van de

jaardoelstellingen noodzakelijk maken, vindt op initiatief van de signalerende partij overleg plaats.

2. Deze overeenkomst met inbegrip van de toelichting en de bijlagen, kan uitsluitend worden gewijzigd door middel van een document dat door Prolander en de provincie is ondertekend.

Artikel 3 - Verplichtingen van provincie en Prolander

1. Voor landinrichtingsopdrachten waarop, krachtens artikel 95 lid 2 van de WILG, de landinrichtingswet onverkort van toepassing blijft komen partijen overeen dat Prolander de bestaande werkwijze handhaaft. Met deze overeenkomst geeft de provincie opdracht aan Prolander om deze landinrichtingsprojecten verder uit te voeren. In opdracht van de provincie verricht Prolander het procesmanagement en de begeleiding van de uitvoering. Ook fungeert Prolander als secretariaat van de landinrichtingscommissies van de lopende landinrichtingsprojecten op grond van de Landinrichtingswet. Prolander voert de projectadministratie, inclusief dossiervorming. Voor deze opdrachten blijven de Landinrichtingswet, de bevoegdheden van de Minister en derhalve ook het ministeriele mandaatbesluit van kracht.
2. Met betrekking tot landinrichtingsopdrachten die na 1 januari 2007 zijn voorbereid en worden uitgevoerd volgens de WILG geeft de provincie aan Prolander opdracht om de volgende taken uit te voeren: grondverwerving, planvorming, procesmanagement van de uitvoering en het begeleiden van de uitvoering voor de in de betreffende opdrachtenportefeuille opgenomen opdrachten. Prolander gaat namens de provincie meerjarige juridische verplichtingen jegens derden aan, binnen de kaders van het Mandaatbesluit bestuur Prolander. Prolander voert hierbij de projectadministratie, verricht uit de aangegane verplichtingen voortvloeiende betalingen en int de gelden die zijn toegezegd door bijdragende partijen. De provincie bepaalt voor deze projecten of zij een commissie inricht en wat de status van de commissie is. Prolander adviseert hierover. In opdracht van de provincie kan Prolander het secretariaat van de commissie voeren.
3. Partijen komen overeen dat Prolander werkzaamheden, met betrekking tot niet-wettelijke inrichtingsopdrachten die in uitvoering zijn, zal blijven uitvoeren.
4. Partijen komen overeen dat Prolander alle werkzaamheden uitvoert, die voortvloeien uit de (inmiddels vervallen) Subsidieverordening inrichting landelijk gebied, voor zover het gaat om het afhandelen van nog lopende subsidies. Het betreft in ieder geval bevoorschotting, subsidievaststelling en sanctiebeleid, alsmede de daarbij behorende financiële administratie.
5. Met deze overeenkomst geeft de provincie Prolander de opdracht tot aankoop, verkoop, ruil en overdracht van gronden in het kader van de opdrachtenportefeuille, dit alles in overeenstemming met het provinciaal grondbeleid, met name het Uitvoeringskader Grond.
6. Op basis van deze overeenkomst voert Prolander transacties uit, verricht de daaruit voortvloeiende betalingen en de inning van gelden. Prolander voert de transactie- en bezitsadministratie en de hierbij behorende geldbeweging, inclusief de dossiervorming.

Artikel 4 - Verplichtingen van de provincie

1. De provincie stelt voor het tijdvak van deze overeenkomst aan Prolander middelen ter beschikking door middel van maandelijks voorschotten tenzij in een specifieke opdracht

schriftelijk een ander voorschotritme overeen wordt gekomen. Prolander zal op grond van deze overeenkomst een liquiditeitsvoorstel doen en maandelijks een verantwoording (PMV) verstrekken. Zolang de opdrachten niet zijn afgerekend, blijven deze middelen eigendom van de provincie. Eventuele tekorten en overschotten komen ten gunste en ten laste van de provincie.

2. De provincie zet de capaciteit van Prolander in via opdrachten voor de uitvoering van het Programma Natuurlijk Platteland en het gebiedsgericht beleid in het landelijk gebied.
3. Binnen de grenzen van het Mandaatbesluit bestuur Prolander en de daaruit voortvloeiende verdere bevoegdheidsverdeling is Prolander bevoegd om namens de provincie de in deze overeenkomst aangeduide inrichtingsopdrachten en grondverwervingsopdrachten uit te voeren. Dit omvat onder meer:
 - a. het aangaan van verplichtingen ten laste van door de provincie ter beschikking gestelde financiering;
 - b. het toekennen van schadevergoedingen of een voorschot daarvoor;
 - c. alle handelingen samenhangende met de aanbesteding van werken, diensten en leveringen;
 - d. het laten verrichten van betalingen, het innen van vorderingen door Prolander;
 - e. het aanvragen van voor de uitvoering noodzakelijke vergunningen en ontheffingen;
 - f. het sluiten van overeenkomsten, het opstellen en ondertekenen van akten met betrekking tot de uitvoering van de inrichtings- en grondverwervingsopdrachten.
 - g. het geven van opdrachten aan het Kadaster;
 - h. het vertegenwoordigen van de provincie in herverkavelingsprocedures.

Artikel 5 - Verplichtingen van Prolander

1. Prolander heeft een inspanningsverplichting om de in deze overeenkomst gemaakte afspraken uiterlijk 31 december 2024 na te komen, tenzij in een concrete opdracht een andere datum is afgesproken;
2. Prolander besteedt de beschikbaar gestelde middelen (uren en gelden) aan de opdrachten zoals die zijn omschreven in de opdrachtenportefeuille (bijlage 1);
3. Prolander zorgt dat financiële of juridische omstandigheden die zouden moeten leiden tot een wijziging van de opdracht (zoals opgenomen in de overeenkomst en andere gebeurtenissen, die van invloed zijn op de risico's die de provincie loopt) direct worden besproken met de provincie;
4. Andere omstandigheden dan hierboven genoemd worden tijdens het periodiek overleg als bedoeld in artikel 7 besproken;
5. Prolander voert een adequate financiële en projectadministratie vanuit haar opdrachtnemerschap;

Artikel 6 - Risicobeleid en aansprakelijkheid

1. Prolander zal de overeenkomst naar beste inzicht en vermogen uitvoeren en daarbij zorgvuldig en risicobewust handelen.
2. Over risico's die ontstaan uit taken die in opdracht van de provincie worden uitgevoerd door Prolander, wordt overleg gepleegd tussen de provincie en Prolander;
3. Prolander behoudt zich het recht voor om, in overleg met provincie prioriteiten te stellen, of in het uiterste geval opdrachten terug te geven aan de provincie als de resultaten niet kunnen gewaarborgd ten gevolge van een tekort aan capaciteit. In voorkomende

gevallen zal gekeken worden welke rechtsgevolgen en risico's dit heeft voor derden, waaronder het Kadaster. Prolander zal zich inspannen om deze risico's zo veel mogelijk te vermijden, maar kan niet verantwoordelijk gehouden worden voor het optreden van deze risico's en de rechtsgevolgen hiervan.

Artikel 7 - Verantwoording

1. Provincie en Prolander voeren een keer per jaar een bestuurlijk overleg over de voortgang en de ontwikkelingen in de opdrachten. Bij het overleg zijn van de zijde van de provincie de portefeuillehouder en van de zijde van Prolander in ieder geval de programmamanager aanwezig. De provincie voert het secretariaat van dit overleg en is gehouden om de agendering van dit overleg te verzorgen, ten minste 10 dagen voorafgaand aan het overleg de uitnodiging en agenda schriftelijk aan betrokkene te verstrekken en zorg te dragen voor een adequate verslaglegging.
2. Prolander stelt twee keer per jaar een voortgangsrapportage op. Voor deze voortgangsrapportage wordt gebruik gemaakt van het model 'Provinciale Prestatieovereenkomst Verantwoording' (PPOV) dan wel een ander rapportageformat dat partijen onderling overeenkomen. De peildatum voor de eerste PPOV is 31 mei en de peildatum voor de eind-PPOV is 31 december. Faciliteren van sturing gedurende het jaar wordt verder vormgegeven met maandelijkse rapportages op niveau deelprogramma/bundel.
3. Per periode vindt ambtelijk overleg plaats over de voortgang en de ontwikkelingen in de opdrachten, aan de hand van bovengenoemde voortgangsrapportage. Dit overleg vindt plaats circa 3 weken na de onder 2. bovenstaand overeengekomen peildata.
4. De provincie voert jaarlijks, in het kader van de accountantscontrole van haar jaarrekening, een rechtmatigheidscontrole uit van de besteding van middelen door Prolander. Prolander verleent haar medewerking aan deze controle door middel van het beschikbaar stellen van de benodigde gegevens.
5. Maandelijks levert Prolander de Provinciale Maandverantwoording (PMV) bij de provincie aan volgens de afgesproken formats.

Artikel 8 - Aanvullende capaciteit

1. Partijen kunnen na gezamenlijk overleg besluiten om (een deel van) de capaciteit van Prolander ten behoeve van de uitvoering van een opdracht al dan niet tijdelijk aan te wenden voor de uitvoering van een andere opdracht.
2. Niet gebruikte uren vervallen na 31 december 2024.
3. Indien de provincie voor Prolander meer uren wil inzetten dan de ter beschikking gestelde capaciteit van 53.850 uur dan dienen betrokken partijen hierover tijdig in overleg te treden. Hierbij zal onder andere worden geregeld welke aanvullende middelen beschikbaar worden gesteld om deze aanvullende capaciteit te kunnen leveren.

Artikel 9 - Aansturing Kadaster

Prolander verstrekt opdrachten aan het Kadaster betreffende de in deze overeenkomst genoemde diensten.

Artikel 10 - Aanbesteding van werken, diensten en leveringen

Prolander opereert binnen het aanbestedingsbeleid van de provincie. De provincie is opdrachtgever en daarmee eindverantwoordelijke in het aanbestedingsproces. Namens de provincie verricht Prolander de bij het aanbestedingsproces behorende handelingen. Hierin is betrokken het uitgangspunt dat Prolander zelfstandig beslissingen kan nemen inzake het opstellen van uitvragen, begeleiden van de aanbesteding, gunningen en afhandelen van meerwerk, een en ander binnen de kaders van deze overeenkomst. Bij aanbestedingen die boven de Europese drempelwaarden vallen zal de provincie een juridische controle op de documenten uitvoeren voordat deze worden gepubliceerd. Voor klachten over aanbestedingen wordt verwezen naar het klachtenmeldpunt van de provincie.

Artikel 11 - Opdrachtenportefeuille

1. Met de bij deze overeenkomst behorende opdrachtenportefeuille wordt, binnen de in de hoofdtekst aangegeven resultaten, middelen en nadere beschrijving van de activiteiten en mijlpalen, de basis gelegd voor het cijfermatig deel van deze overeenkomst, evenals de verantwoording hierover. Indien sprake is van aanvullend betaalde opdrachten in aanvulling op de reguliere opgave, verbinden partijen zich tot elkaar tot het nader uitwerken en schriftelijk vastleggen van deze opdrachten en offertes. Hierbij worden minimaal afspraken gemaakt over:
 - inzet van uren
 - resultaten
 - afbakening
 - randvoorwaarden
 - risico's
 - start en einddatum
 - kosten van het werk en de dekking hiervan, medefinanciers en betalingswijze
 - contactpersonen van opdrachtgever en opdrachtnemer
 - overlegstructuren
 - rapportage
2. Indien één van beide partijen het noodzakelijk acht tussentijds de aard of omvang van opdrachten aan te passen, gebeurt dat conform artikel 2, schriftelijk.

Artikel 12 - Commissies

Lopende landinrichtingsprojecten die gestart zijn onder de Landinrichtingswet, waarvan de wenszitting is geweest worden door Prolander afgehandeld volgens de Landinrichtingswet. De desbetreffende landinrichtingscommissies blijven gehandhaafd. Vacatiegelden van commissiegelden maken onderdeel uit van de programmering en worden door Prolander uitbetaald aan de commissieleden. Het secretariaat van deze commissies inclusief archiefvorming wordt door Prolander ongewijzigd voortgezet. Deze archieven worden volgens artikel 232 Landinrichtingswet door de provincie overgedragen aan de minister van Economische Zaken.

Artikel 13 – Aansluiting Provinciale Prestatieovereenkomst op provinciale begroting

Vanaf het jaar 2019 wordt de Provinciale Prestatieovereenkomst jaarlijks opgesteld en vastgesteld zodanig dat de Provinciale Prestatieovereenkomst aansluit op de Provinciale begroting.

Artikel 14 - Slotbepaling

Voor geschillen met betrekking tot deze prestatieovereenkomst wordt verwezen naar de Geschillenregeling zoals die is opgenomen artikel 21 van de Gemeenschappelijke regeling Prolander, die op deze overeenkomst onverkort van toepassing is.

BIJLAGE 3: Kader en achtergrond

In onderstaande paragrafen wordt het wettelijke, juridische en financiële kader omschreven waarbinnen deze PPO wordt uitgevoerd.

De WILG

De Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG) bevat regels voor de realisering van het beleid gericht op de inrichting en het beheer van het landelijk gebied. De WILG is aangepast op de decentrale uitvoering van het natuurbeleid door de provincies.

Programma Natuurlijk Platteland

Met de afrondingsovereenkomst ILG is het ILG afgesloten en met vaststelling van het Natuurpact, het advies van de Commissie Jansen-2 en het Bestuursakkoord Grond ligt de uitvoering van natuurbeleid bij de provincies. Voor de uitvoering van het provinciaal plattelandsbeleid, waaronder het natuurbeleid, heeft de provincie het Programma Natuurlijk Platteland opgesteld. Hierin wordt de beleidsuitvoering geregeld ten aanzien van plattelandsdoelen. Het Programma Natuurlijk Platteland is in 2016 vastgesteld en is een richtinggevend beleidskader c.q. -programma voor de uitvoering van deze PPO. In het programma Natuurlijk Platteland ligt de focus op het platteland. Het domein van twee van de belangrijkste pijlers van de Drentse economie: landbouw en vrijetijdseconomie. Tegelijkertijd is dit de plek waar we nog veel werk hebben te verzetten op het gebied van natuur en water. De afgelopen jaren zijn er al veel maatregelen getroffen om de Drentse natuur uit te breiden en te versterken. Maar het werk is nog niet af. Belangrijke planten- en diersoorten worden nog steeds in hun bestaan bedreigd. Dit programma zet daarom in op verdere versterking van natuur en verbetering van leefmilieus. Einddoel is een Drentse natuur die voor heel lange tijd is opgewassen tegen effecten van buitenaf en waar de Drentse biodiversiteit veilig is. Dan is de waterhuishouding goed voorbereid op klimaatverandering. Dan blijft er ruimte voor een welvarende landbouwsector zonder dat de biodiversiteit onder druk komt te staan. Daarnaast gaan we samen met maatschappelijke partners ervoor zorgen dat de Drentse natuur intensiever kan worden beleefd en benut. We maken er slimmer gebruik van, maar wel zo dat economie en ecologie in balans blijven.

Grondbeleid

De werkzaamheden van deze PPO worden uitgevoerd binnen de in 2016 vastgestelde nota Grondbeleid van de provincie Drenthe en het uitvoeringskader Grond voor het PNP.

De werkzaamheden van deze PPO worden uitgevoerd binnen de in 2016 vastgestelde nota Grondbeleid van de provincie Drenthe en het grondstrategieplan Programma Natuurlijk Platteland. Werk- en uitvoeringsafspraken voor grondzaken in de deelprogramma's van het PNP (GS 15 oktober 2019) en het handelingskader grond. Werk- en uitvoeringsafspraken voor grondzaken door Prolander in het kader van de realisatie van provinciale doelen (GS 15 oktober 2019).

Mandatering en volmachten

De mandaten en volmachten zijn vastgelegd in diverse mandaat- en ondermandaatbesluiten van de provincies, het bestuur van Prolander en de directeur. Zij hebben betrekking op gebiedsontwikkeling c.q. de landinrichtingsopdrachten, grondverwerving en -vervreemding en het uitvoeren van subsidieregelingen. Deze mandatering maakt het mogelijk dat de directeur en andere medewerkers van Prolander namens de provincie besluiten nemen bij

de uitvoering van de verschillende opdrachten. Voor elk onderdeel wordt aangegeven welke taken en bevoegdheden Prolander heeft en wie deze namens de provincie uit mag voeren.

Overig beleid, wet- en regelgeving

Naast voorgaande kaders wordt deze prestatieovereenkomst uitgevoerd met inachtneming van:

- De Wet gemeenschappelijke regelingen, met name Hoofdstuk II aangaande regelingen tussen provincies;
- De Gemeenschappelijke regeling Prolander;
- Het Besluit mandaat, volmacht en machtiging bestuur Prolander, m.b.t. de bevoegdheden van de provincie Drenthe;
- Het Besluit mandaat, volmacht en machtiging bestuur BVO Prolander, m.b.t. bevoegdheden van de provincie Groningen;
- Het ondermandaatbesluit van en namens het bestuur aan de directeur of andere medewerkers van Prolander;
- Het Organisatiereglement van Prolander;
- Het Bedrijfsplan van Prolander;
- De geldende dienstverleningsovereenkomsten tussen de deelnemers en Prolander;
- Het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de provincie Drenthe.

Liquiditeitsprognose en bevoorschotting

Prolander heeft geen eigen middelen om de prestaties zoals overeengekomen in deze prestatieovereenkomst te kunnen realiseren. Om de opdrachten uit te voeren wordt door de provincie een voorschot verstrekt aan Prolander. Prolander verzorgt de betalingen voor de opdrachten die zij voor de provincie uitvoert. De basis voor dit voorschot is de liquiditeitsprognose en het voorschot bedraagt standaard ééntwaalfde deel van de totaal geplande uitgaven minus inkomsten derden. De voorschotten worden verstrekt in maandelijkse termijnen. Indien Prolander over voldoende saldo beschikt wordt er niet gefactureerd en schuift de termijn naar inzicht van Prolander door naar volgende maand(en). Tevens kan hiervan worden afgeweken bij omvangrijke grondaankopen, dan kan apart een voorschot worden aangevraagd.

Onder uitgaven wordt verstaan: Prolander verricht, namens de provincie, betalingen aan derden (voor bijvoorbeeld aankoop en beheer van grond, facturen van aannemers en uitbetaling van provinciale subsidies). Onder inkomsten wordt verstaan: Prolander int, namens de provincie, geld van derden, waaronder de Europese Unie, die bijdragen aan de financiering van de opdrachten van de provincie. Het saldo van de uitgaven en inkomsten derden komt ten laste van het provinciale budget en wordt betaald vanuit het provinciale voorschot.

Projectbudget

Er kunnen geen betalingen worden gedaan voor projecten/opdrachten door Prolander indien er geen bestuurlijke verplichtingen (lees projectbudget) toegezegd is. Voor het vastleggen van nieuwe bestuurlijke verplichtingen vindt afzonderlijke besluitvorming door de provincie plaats. Vervolgens maakt het onderdeel uit van de afspraken van de PPO en wordt het meegenomen in de rapportages. Voor zover er verplichtingen worden aangegaan met een omvang van meer dan € 300.000 dan dienen deze voorafgaand te worden afgestemd met de portefeuillehouder van de provincie.

BIJLAGE 4a: Details provinciale boeking

Begroting opdrachten Prolander naar provinciale boeking (excl. grondtransacties)						Lasten				Baten			
Boeking provincie	Financ.prest.	Programma	Projectnaam		Totaal investering 2024-2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
3621104 420005 823016	Drenthe Natuuropgave – Icoon (opdrachtenspoor)	Drenthe Bargerveen	Bargerveen - Schoonebeek		31.410	31.410				676			
	Drenthe Natuuropgave – Inrichting	Drenthe Drentsche Aa	BVcie Drentsche Aa		14.085.540	2.146.397	4.352.760	6.067.884	1.518.500				
		Drenthe Noordwest	Noordwest natuuropgave inr		5.460.075	1.062.725	1.709.000	2.158.741	529.609	496.406	1.100.000		
		Drenthe De Hunze	Hunzedal natuuropgave inr		12.831.954	6.641.394	2.783.618	1.386.942	2.020.000	5.390.260	1.500.000		
		Drenthe Zuidwest	Klimaatb.Anserveld/Ootmaanl.		2.846.308	2.846.308				2.846.308			
			Zuidwest		25.000	25.000							
			DFW-Leggelderveld-NNN inr		646.004	13.730	431.700	200.574	200.574				
			Holtingerveld-NNN inr		1.295.953	597.808	277.906	420.238	572.808				
			Hijkerveld-NNN inrichting		44.709	34.270		10.439					
			Dwingelderveld-NNN inr		601.729	5.000	123.250	273.479	200.000	92.086			
		Beeksyst. Vledder- Wapschv. Aa		5.509.962	3.059.962	2.450.000			1.134.884	2.000.000			
		Beeksyst. Oude Vaarten Wold Aa		38.915	38.915								
		Drenthe Oude Diep	Oude Diep/MZ inrichting		6.603.714	641.683	1.894.406	3.308.354	759.272	310.339	1.563.482	1.018.070	
	Drenthe Bargerveen	Bargerveen - Schoonebeek		478.000	119.500	119.500	119.500	119.500					
		Bargerveen natuuropgave inr		23.095.020	5.910.365	8.833.703	8.350.952	264.360					
	Bundel Natuur	Bundel Natuur proceskosten		3.795	3.000	795							
	Drenthe Natuuropgave – Overige, voorbereidingskosten	Drenthe De Hunze	Hunzedal ontwerpfase		1.559	1.559							
Totaal 3621104 420005 823016					73.599.648	23.105.841	23.010.907	22.336.018	5.146.881	11.016.041	5.063.482	2.410.730	
3621111 423523 x	Drenthe Natuuropgave – PAS investeringen	Drenthe Drentsche Aa	Drentsche Aa PAS		50.000	50.000							
		Drenthe Noordwest	Fochteloerveen PAS		134.300	25.000	25.000	59.300	25.000				
		Drenthe Zuidwest	Dwingelderveld-PAS		815.684	120.000	50.618	645.066					
			Holtingerveld-PAS		235.661	50.000	50.000	134.093	1.568				
			DFW-Leggelderveld-PAS		491.600	437.481	54.119		437.481				
		Drenthe Oude Diep	Oude Diep/Mantingerz.verknn.		613.787	95.343	3.491	514.953	32.632				
		Drenthe Bargerveen	Bargerveen PAS Nrd-Weitv-Kooi		3.963.332	544.699	1.918.633	1.500.000	9.364				
		Bundel Natuur	Onderzoeksvragen PNP vervolg		65.000	65.000							
Totaal 3621111 423523 x					6.369.364	1.387.523	2.047.742	2.262.465	671.634	479.477			
3621115 440588 823016	Drenthe Natuuropgave – Overige, uitfinanciering ILG en PWC-projecten	Drenthe Drentsche Aa	Geelbroek		2.242.249	4.676	1.839.305	398.268	4.676 1.839.305 398.268				
		Drenthe Zuidwest	Dwingelderveld 1e module		200.353	200.353							
		Drenthe Bargerveen	Inr plan Nieuw-Schoonebeek		1.140.880	242.632	83.099	815.149	15.923	433.484			
Totaal 3621115 440588 823016					3.583.482	447.662	1.922.404	1.213.416	20.600 1.839.305 831.751				
3621121 423307	Drenthe Natuuropgave – Grond proceskosten	Bundel Grondzaken	DR Proceskosten grond		3.543.000	946.000	986.000	861.000	750.000				
Totaal 3621121 423307					3.543.000	946.000	986.000	861.000	750.000				
3621123 423014 824001	Drenthe Natuuropgave – Tijdelijke beheer lasten	Bundel Grondzaken	DR Tijdelijk beheer grond		1.098.000	320.000	295.000	255.000	228.000	1.245.000	1.000.000	750.000	750.000
Totaal 3621123 423014 824001					1.098.000	320.000	295.000	255.000	228.000	1.245.000	1.000.000	750.000	750.000

Begroting opdrachten Prolander naar provinciale boeking (excl. grondtransacties)						Lasten				Baten			
Boeking provincie	Financ.prest.	Programma	Projectnaam		Totaal investering 2024-2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
3621128 423014	Drenthe - PAS melders SPUK proceskosten (notaris ed)	Bundel Grondzaken	DR proceskosten PAS melders		300.000	300.000							
Totaal 3621128 423014					300.000	300.000							
3621160 423636	Drenthe Programma Natuur – Verbetering van de kwaliteit van natuurgebieden	Drenthe Bargerveen	Bargerveen PN-verb.natuurkwal.		225.788	162.894	62.894						
Totaal 3621160 423636					225.788	162.894	62.894						
3621161 423637	Drenthe Programma Natuur – Hydrologische verbetering	Drenthe Drentsche Aa	Drentsche Aa PN-hydrolog. verb		1.221.526	1.221.526							
		Drenthe Noordwest	Noordwest PN-hydrolog. verb		290.500	290.500							
		Drenthe De Hunze	Hunze PN-hydrolog. verb		285.610	285.610							
		Drenthe Zuidwest	Zuidwest PN-hydrolog. verb		5.252.334	2.172.534	2.079.800	1.000.000					
		Drenthe Oude Diep	Oude-Diep PN-hydrolog.verb.		874.909	63.841	609.738	201.330		20.000	439.038	40.830	
		Drenthe De Reest	De Reest PN-hydrolog. verb		90.000	90.000							
		Drenthe Bargerveen	Bargerveen PN-hydrolog.verb		10.270.492	4.878.869	4.920.249	471.375		227.250	199.343		
Totaal 3621161 423637					18.285.372	9.002.880	7.609.787	1.672.705		247.250	638.381	40.830	
3621162 423638	Drenthe Programma Natuur – Versnelling van verwerving	Bundel Grondzaken	DR PN versn.verw. proceskosten		107.877	107.877							
Totaal 3621162 423638					107.877	107.877							
3621165 423853 (62080042)	Drenthe - PPLG grond	Bundel Grondzaken	DR Proceskosten PPLG		300.000	300.000							
Totaal 3621165 423853 (62080042)					300.000	300.000							
3730408 440637 en KA taken op 423014	Drenthe Landbouw – Planmatige kavelruil	Bundel Landbouw	Kavelruil Drenthe 2022-2025		821.497	425.000	322.497	74.000		375.000	272.497	74.000	
Totaal 3730408 440637 en KA taken op 423014					821.497	425.000	322.497	74.000		375.000	272.497	74.000	
73022000-01-478001	Drenthe – RC Ontwikkelingsburo Veenhuizen project	Drenthe Noordwest	LI Veenhuizen		5.363		5.363						
Totaal 73022000-01-478001					5.363		5.363						
nnb	Drenthe - SPUK Piekbelasters proceskosten	Bundel Grondzaken	DR Proceskosten Piekbelasters		460.000	460.000							
Totaal nnb					460.000	460.000							
Eindtotaal					108.699.391	36.965.677	36.262.594	28.674.604	6.796.515	13.383.368	8.813.665	4.107.311	750.000

Begroting grondaankopen Prolander naar provinciale boeking					Lasten				Voorraad			
Boeking provincie	Financ.prest.	Programma	Soort	Totaal koopsom 2024-2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
3621121 420001	Drenthe Natuuropgave – Grond aan- en verkopen	Drentsche Aa	NNN	19.631.446	2.249.100	5.772.690	6.061.325	2.603.614	396.900	1.018.710	1.069.646	459.461
		Noordwest	NNN	8.134.052	3.935.925	983.981	619.908	1.374.130	694.575	173.644	109.396	242.493
		De Hunze	NNN	15.612.107	1.374.450	7.084.665	3.581.692	1.229.485	242.550	1.250.235	632.063	216.968
		Zuidwest	NNN	13.169.124	124.950	1.377.574		9.691.231	22.050	243.101		1.710.217
		Oude Diep	NNN	15.232.324	3.248.700	5.772.690	2.479.633	1.446.452	573.300	1.018.710	437.582	255.256
		De Reest	NNN	2.986.856	62.475	65.599	2.410.754		11.025	11.576	425.427	
		Nieuwe Drostendiep	NNN									
		Bargerveen	NNN	1.470.000	1.249.500				220.500			
		Drentsche Aa	Ruilgrond	12.852.725						6.791.400	3.241.350	2.819.975
		Noordwest	Ruilgrond	10.663.065					6.930.000	352.800	2.407.860	972.405
		De Hunze	Ruilgrond	15.338.337					7.728.000	4.674.600	1.574.370	1.361.367
		Zuidwest	Ruilgrond	32.632.992					8.946.000	7.276.500	14.076.720	2.333.772
		Oude Diep	Ruilgrond	25.126.290					17.766.000	4.674.600	2.685.690	
		De Reest	Ruilgrond	9.840.600					6.930.000	2.910.600		
		Nieuwe Drostendiep	Ruilgrond									
		Bargerveen	Ruilgrond									
		Overige doelen	Ruilgrond									
3621165 423853 (62080042)	Drenthe PPLG – Grond aan- en verkopen	Provincie	PPLG	pm								
Totaal 3621121 420001				182.689.917	12.245.100	21.057.199	15.153.311	16.344.913	50.460.900	30.396.476	26.660.104	10.371.915

Begroting overige grondkosten Prolander naar provinciale boeking					Lasten			
Boeking provincie	Financ.prest.	Programma	Soort	Totaal 2024-2027	2024	2025	2026	2027
3621121 420001	Drenthe Natuuropgave – Grond aan- en verkopen	Sloop gebouwen	Ruilgrond	5.200.000	1.600.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
3621162 423638	Drenthe Programma Natuur – Versnelling van verwerving	tr2-Schadeloosstelling	NNN					
		tr3-Toeslageregeling	NNN					
		tr4-Compl.wrd. afboeken	NNN					
		tr5-Onderhandelruimte	NNN					
		tr6-Bedrijfsverplaatsing	NNN					
		tr7-Kavelinr.werken	NNN					
		tr8-Verg.zelfwerkzaamh.	NNN					
		tr9-Innov.inr.lb.str.ve	NNN					
		tr11-Ontw.overgangszones	NNN					
Totaal 3621162 423638				5.200.000	1.600.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000

Begroting grondverkoppen Prolander naar provinciale boeking					Baten				Voorraad			
Boeking provincie	Financ.prest.	Programma	Soort	Totaal verkoopsom 2024-2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
3621121 821001	Drenthe Natuuropgave – Grond aan- en verkopen	Drentsche Aa	NNN	pm								
		Noordwest	NNN	pm								
		De Hunze	NNN	pm								
		Zuidwest	NNN	pm								
		Oude Diep	NNN	pm								
		De Reest	NNN	pm								
		Nieuwe Drostendiep	NNN	pm								
		Bargerveen	NNN	pm								
		Drentsche Aa	Ruilgrond	28.165.085	964.688	1.777.781	1.120.002	319.070	-1.791.563	-5.333.344	-13.987.004	-2.871.634
		Noordwest	Ruilgrond	16.658.647	1.708.875	310.078	117.210	173.210	-3.173.625	-930.234	-664.187	-9.581.228
		De Hunze	Ruilgrond	24.619.780	606.375	2.273.906	690.234	154.977	-1.126.125	-6.821.719	-11.551.650	-1.394.793
		Zuidwest	Ruilgrond	23.929.950	55.125	496.125		1.376.561	-102.375	-1.488.375		-20.411.389
		Oude Diep	Ruilgrond	31.998.064	2.122.313	2.666.672	690.234	264.373	-3.941.438	-8.000.016	-3.911.325	-10.401.695
		De Reest	Ruilgrond	12.264.407	27.563	20.672	612.094		-51.188	-62.016	-3.468.534	-8.022.341
		Nieuwe Drostendiep	Ruilgrond	1.890.000	661.500				-1.228.500			
		Bargerveen	Ruilgrond	2.362.500	826.875				-1.535.625			
		Overige doelen	Ruilgrond									
3621124	Drenthe Stikstof – Grond aan- en verkopen	Provincie	Stikstof	2.018.199						-976.337	-1.041.863	
3621165 423853 (62080042)	Drenthe PPLG – Grond aan- en verkopen	Provincie	PPLG	pm								
Totaal 3621121 821001				143.906.632	6.973.313	7.545.234	3.229.774	2.288.191	-12.950.438	-23.612.040	-34.624.564	-52.683.080

BIJLAGE 4b: Details programma's

Details Programma's				Lasten				Baten			
Programma	Projectnaam	Financiële status	Totaal investering 2024-2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Drenthe Drentsche Aa	BVcie Drentsche Aa	Lopend	3.499.970	1.499.283	985.361	966.827	48.500				
		Nieuw	10.585.570	647.114	3.367.399	5.101.057	1.470.000				
	Drentsche Aa PAS	Lopend	50.000	50.000							
	Geelbroek	Lopend	2.242.249	4.676	1.839.305	398.268		4.676	1.839.305	398.268	
	Drentsche Aa PN-hydrolog. verb	Lopend	1.221.526	1.221.526							
Totaal Drenthe Drentsche Aa			17.599.316	3.422.600	6.192.065	6.466.152	1.518.500	4.676	1.839.305	398.268	
Drenthe Noordwest	Fochteloerveen PAS	Lopend	134.300	25.000	25.000	59.300	25.000				
	LI Veenhuizen	Lopend	5.363		5.363						
	Noordwest natuuropgave inr	Lopend	3.270.075	787.725	434.000	1.593.741	454.609	496.406		1.100.000	
		Nieuw	2.190.000	275.000	1.275.000	565.000	75.000				
	Noordwest PN-hydrolog. verb	Lopend	290.500	290.500							
Totaal Drenthe Noordwest			5.890.238	1.378.225	1.739.363	2.218.041	554.609	496.406		1.100.000	
Drenthe De Hunze	Hunzedal ontwerpfas	Lopend	1.559	1.559							
	Hunzedal natuuropgave inr	Lopend	12.456.954	6.576.394	2.693.618	1.276.942	1.910.000	5.390.260	1.500.000		
		Nieuw	375.000	65.000	90.000	110.000	110.000				
	Hunze PN-hydrolog. verb	Lopend	285.610	285.610							
Totaal Drenthe De Hunze			13.119.123	6.928.562	2.783.618	1.386.942	2.020.000	5.390.260	1.500.000		
Drenthe Zuidwest	Dwingelderveld 1e module	Lopend	200.353	200.353							
	Dwingelderveld-PAS	Lopend	815.684	120.000	50.618		645.066				
	Klimaatb.Anserveld/Ootmaanl.	Lopend	2.846.308	2.846.308				2.846.308			
	Zuidwest	Lopend	25.000	25.000							
	Holtingerveld-PAS	Lopend	235.661	50.000	50.000	134.093	1.568				
	DFW-Leggelderveld-NNN inr	Lopend	646.004	13.730	431.700	200.574				200.574	
	Holtingerveld-NNN inr	Lopend	1.295.953	597.808	277.906	420.238		572.808			
	Hijkerveld-NNN inrichting	Lopend	44.709		34.270	10.439					
	Dwingelderveld-NNN inr	Lopend	601.729	5.000	123.250	273.479	200.000			92.086	
	DFW-Leggelderveld-PAS	Lopend	491.600	437.481		54.119		437.481			
	Beeksyst. Vledder- Wapschv. Aa	Lopend	5.509.962	3.059.962	2.450.000			1.134.884	2.000.000		
	Beeksyst. Oude Vaarten Wold Aa	Lopend	38.915			38.915					
	Zuidwest PN-hydrolog. verb	Lopend	5.252.334	2.172.534	2.079.800	1.000.000					
Totaal Drenthe Zuidwest			18.004.212	9.528.177	5.497.544	2.131.857	846.634	4.991.481	2.000.000	292.660	
Drenthe Oude Diep	Oude Diep/Mantingerz.verknn.	Lopend	613.787	95.343	3.491	514.953		32.632			
	Oude Diep/MZ inrichting	Lopend	6.563.714	631.683	1.884.406	3.298.354	749.272	310.339	1.563.482	1.018.070	
		Nieuw	40.000	10.000	10.000	10.000	10.000				
	Oude-Diep PN-hydrolog.verb.	Lopend	874.909	63.841	609.738	201.330		20.000	439.038	40.830	
Totaal Drenthe Oude Diep			8.092.410	800.867	2.507.635	4.024.637	759.272	362.971	2.002.520	1.058.900	
Drenthe De Reest	De Reest PN-hydrolog. verb	Lopend	90.000	90.000							
Totaal Drenthe De Reest			90.000	90.000							
Drenthe Bargerveen	Bargerveen - Schoonebeek	Lopend	31.410	31.410				676			
		Nieuw	478.000	119.500	119.500	119.500	119.500				
	Bargerveen PAS Nrd-Weitv-Kooi	Lopend	3.963.332	544.699	1.918.633	1.500.000		9.364			
	Inr plan Nieuw-Schoonebeek	Lopend	1.140.880	242.632	83.099	815.149		15.923		433.484	
	Bargerveen natuuropgave inr	Lopend	23.095.020	5.910.365	8.833.703	8.350.952		264.360			
			10.270.492	4.878.869	4.920.249	471.375		227.250	199.343		

Details Programma's				Lasten				Baten			
Programma	Projectnaam	Financiële status	Totaal investering 2024-2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
	Bargerveen PN-verb.natuurkwal.	Lopend	225.788	162.894	62.894						
Totaal Drenthe Bargerveen			39.204.923	11.890.369	15.938.078	11.256.976	119.500	517.574	199.343	433.484	
Bundel Natuur	Onderzoeksvragen PNP vervolg	Lopend	65.000	65.000							
	Bundel Natuur proceskosten	Lopend	3.795	3.000	795						
Totaal Bundel Natuur			68.795	68.000	795						
Bundel Landbouw	Kavelruil Drenthe 2022-2025	Lopend	821.497	425.000	322.497	74.000		375.000	272.497	74.000	
Totaal Bundel Landbouw			821.497	425.000	322.497	74.000		375.000	272.497	74.000	
Bundel Grondzaken	DR Proceskosten grond	Nieuw	3.543.000	946.000	986.000	861.000	750.000				
	DR Tijdelijk beheer grond	Nieuw	1.098.000	320.000	295.000	255.000	228.000	1.245.000	1.000.000	750.000	750.000
	DR PN versn.verw. proceskosten	Lopend	107.877	107.877							
	DR proceskosten PAS melders	Nieuw	300.000	300.000							
	DR Proceskosten PPLG	Nieuw	300.000	300.000							
	DR Proceskosten Piekbelasters	Nieuw	460.000	460.000							
Totaal Bundel Grondzaken			5.808.877	2.433.877	1.281.000	1.116.000	978.000	1.245.000	1.000.000	750.000	750.000
Eindtotaal			108.699.391	36.965.677	36.262.594	28.674.604	6.796.515	13.383.368	8.813.665	4.107.311	750.000

BIJLAGE 5: Opdrachtuitbreidingen

Opdrachtuitbreidingen per Programma						Lasten				Baten				
Programma	Projectnaam	Taak naam	PNP-code	Som van Hoev.	Totaal investering 2024-2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027	
Drenthe Drentsche Aa	BVcie Drentsche Aa	Landgoed-Schipborderdiep uitv.	DA05	21,7	650.100	130.020	455.070	65.010						
		Rolderdiep uitv.	DA07	144,0	4.320.000		648.000	2.808.000	864.000					
		Schipborgerdiep uitv.	DA04	79,7	2.505.470	501.094	1.753.829	250.547						
		Deuzerdiep voorber.	DA11		80.000	16.000	56.000	8.000						
		Elperstroom uitv.	DA19	101,0	3.030.000		454.500	1.969.500	606.000					
Totaal Drenthe Drentsche Aa					10.585.570	647.114	3.367.399	5.101.057	1.470.000					
Drenthe Noordwest	Noordwest natuuropgave inr	Er is € 10.000 per ha al vastgesteld. Normbedrag € 40.000 per ha. Het verschil wordt nu aangevraagd (63ha)	NW12	63,0	1.890.000	200.000	1.200.000	490.000						
		Proceskosten 2024-2027	P314		300.000	75.000	75.000	75.000	75.000					
Totaal Drenthe Noordwest					2.190.000	275.000	1.275.000	565.000	75.000					
Drenthe De Hunze	Hunzedal natuuropgave inr	proceskosten 2024-2027 - vacatiegelden	P312		60.000	15.000	15.000	15.000	15.000					
		proceskosten 2024-2027 - kadaster	P312		20.000	5.000	5.000	5.000	5.000					
		proceskosten 2024-2027 - vergaderkosten	P312		60.000	15.000	15.000	15.000	15.000					
		proceskosten 2024-2027 - infoavonden en beveiliging	P312		30.000	7.500	7.500	7.500	7.500					
		proceskosten 2024-2027 - divers/drukkosten/ed.	P312		30.000	7.500	7.500	7.500	7.500					
		proceskosten 2024-2027 - communicatiediensten	P312		240.000	60.000	60.000	60.000	60.000					
		Nog beschikbaar uit vorige PPO's	P312		-65.000	-45.000	-20.000							
Totaal Drenthe De Hunze					375.000	65.000	90.000	110.000	110.000					
Drenthe Oude Diep	Oude Diep/MZ inrichting	Proceskosten	P318		40.000	10.000	10.000	10.000	10.000					
Totaal Drenthe Oude Diep					40.000	10.000	10.000	10.000	10.000					
Drenthe Bargerveen	Bargerveen - Schoonebeek	Muggenmonitor	BVP316		40.000	10.000	10.000	10.000	10.000					
		proceskosten 2024-2027 communicatie	BVP316		305.000	76.250	76.250	76.250	76.250					
		Proceskosten 2024-2027 Vacatiegelden	BVP316		119.000	29.750	29.750	29.750	29.750					
		Proceskosten 2024-2027 zaalhuur	BVP316		6.000	1.500	1.500	1.500	1.500					
		Proceskosten 2024-2027 drukwerk	BVP316		8.000	2.000	2.000	2.000	2.000					
Totaal Drenthe Bargerveen					478.000	119.500	119.500	119.500	119.500					
Bundel Grondzaken	DR Proceskosten grond	Kadaster	ALG-A1		100.000	25.000	25.000	25.000	25.000					
		Overige proceskosten	ALG-A1		700.000	175.000	175.000	175.000	175.000					
		Taxaties	ALG-A1		1.910.000	510.000	550.000	450.000	400.000					
		Bodemonderzoeken	ALG-A1		725.000	200.000	200.000	175.000	150.000					
		Voorbereiding sloop gebouwen	Proceskosten		108.000	36.000	36.000	36.000						
	DR Tijdelijk beheer grond	Pachtinkomsten	ALG-A50								1.245.000	1.000.000	750.000	750.000
		Belastingen	ALG-A39			320.000	80.000	80.000	80.000	80.000				
		Grondkamerkosten	ALG-A39			92.500	25.000	25.000	22.500	20.000				
		Klein onderhoud	ALG-A39			113.000	40.000	35.000	20.000	18.000				

Opdrachttuitbreidingen per Programma						Lasten				Baten			
Programma	Projectnaam	Taak naam	PNP-code	Som van Hoev.	Totaal investering 2024-2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
		Beheermedewerkers	ALG-A39		280.000	70.000	70.000	70.000	70.000				
		Beheerkosten natuur	ALG-A39		92.500	25.000	25.000	22.500	20.000				
		Overige uitgaven	ALG-A39		200.000	80.000	60.000	40.000	20.000				
	DR proceskosten PAS melders	Proceskosten PAS-melders	PAS melders-proces		300.000	300.000							
	DR Proceskosten PPLG	Proceskosten PPLG	PPLG-proces		300.000	300.000							
	DR Proceskosten Piekbelasters	Proceskosten Piekbelasters	Piekbelasters-proces		460.000	460.000							
Totaal Bundel Grondzaken					5.701.000	2.326.000	1.281.000	1.116.000	978.000	1.245.000	1.000.000	750.000	750.000
Eindtotaal					19.369.570	3.442.614	6.142.899	7.021.557	2.762.500	1.245.000	1.000.000	750.000	750.000

BIJLAGE 6: Inzet Prolander en budgetten

Deze bijlage geeft inzicht in de totale vraag en dekking voor de Prolander inzet in 2024.

		2024	
Programma	Opdracht	Uren	Toelichting
Reguliere opdrachten	Drentsche Aa	16.666	Opgave NNN en PN (1e fase) gepland in WBS-en
	Noordwest	8.270	
	De Hunze	10.565	
	Zuidwest	12.820	
	Oude Diep	10.050	
	Bargerveen Schoonebeek	8.741	
	Bundel Grondzaken en planm.kr.	9.758	
	Bundel Natuur	12.170	Incl. uitbreiding SNL (1 fte)
	Advisering en Programmering	3.236	
Totaal		92.276	
Dekking		Budget 2024	Bijdrage Drenthe
Standaard Prolander uren		53.850	Deelnemersbijdrage Drenthe cf begroting Prolander 2024 € 7.259.000
Meerjarige / structureel	Programma Natuur (gedekt)	18.200	Zie aanvullende PPO-PN 2021. ca 14 fte PPO-functies. Bedrag cf Prolanderbegroting 2024 € 2.345.500
		4.000	Grond extra buitenste schil (eerst belegd als programmageld, vanaf 2024 onzetten naar bedrijf 1) € 520.500
	Uitbreiding SNL	1.300	Zie seporate offerte, gaat om 1 fte structureel € 120.363
	Meerjarig	77.350	€ 10.245.363
Tijdelijk / jaarlijks	Benodigde aanvulling (inhuur)	10.619	Verlengingen huidige inhuur € 1.240.448
	Tijdelijk	10.619	€ 1.240.448
TOTAAL dekking		87.969	€ 11.485.811
Blauw = via deze PPO beschikbaar stellen			
		Over/tekort	-4.306
Opdracht		2024	Toelichting
DPLG	Advisering DPLG	2.320	Inschatting
	Grondzaken (transacties)	1.140	Raming op basis van voortgang 2023
	Plekbelasters	300	
	Mogelijke groei opgave DPLG	9.000	Nog niet in WBS 2024
	Uitvoering maatregelpakketten '24	pm	Nog niet in WBS 2024
	Totaal	12.760	
Dekking DPLG			Bijdrage Drenthe
Meerjarige / structureel	DPLG	16.900	Ca 13 fte PPO functies. Bedrag cf Prolanderbegroting 2024 € 1.950.000
	DPLG bedrijf 1	nvt	Ca 3 fte bedrijf 1 functies. Bedrag cf Prolanderbegroting 2024
	Meerjarig	16.900	€ 1.950.000
Tijdelijk / jaarlijks	Plekbelasters	300	Raming op basis van voortgang 2023 € 38.000
	...		
	Tijdelijk	300	€ 3.938.000
TOTAAL dekking		17.200	€ 5.888.000
Blauw = nog niet beschikbaar gesteld			
		Over/tekort	4.440
		TOTAAL Over/tekort	134

En een meerjarige doorkijk voor 2024 t/m 2027:

Financiële budgetten inzet Prolander (uren)						
Meerjarige dekking verstrekte budgetten			Indexering:	1,041%	1,038%	1,038%
Soort	Doorbelasting	Dekking provincie	2024	2025	2026	2027
Standaard Prolander uren	via deelnemers-factuur	PNP	€ 7.259.000	€ 7.334.566	€ 7.410.699	€ 7.487.622
Uitbreiding SNL	via deelnemers-factuur	PNP	€ 120.363	€ 121.616	€ 122.878	€ 124.154
Programma Natuur	via deelnemers-factuur	SPUK PN	€ 2.345.500	€ 2.369.917	€ 2.394.516	€ 2.419.371
Programma Natuur - extra vanuit buitenste schil grond (inhuur)	via deelnemers-factuur	SPUK PN	€ 520.500	€ 525.918	€ 531.377	€ 536.893
DPLG	via deelnemers-factuur	DPLG	€ 1.950.000	€ 1.970.300	€ 1.990.751	€ 2.011.415
			€ 12.195.363	€ 12.322.317	€ 12.450.222	€ 12.579.456
Nog te verstrekken budgetten						
Soort	Doorbelasting	Dekking provincie	2024	2025	2026	2027
Verlenging inhuur versnelling PNP	Factuur (2x / jr)	SPUK @	€ 1.240.448			
Piekbelaasters	nmb	SPUK *	€ 38.000			
PAS-melders	nmb	SPUK #	pm			

@ SPUK Versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied:

* SPUK Uitvoering aanpak piekbelaasters (nog niet beschikbaar)

SPUK Voorbereidingskosten landelijk gebied, versnellingsvoorstellen en PAS-melders

BIJLAGE 7: Mijlpalen t/m 2027, stand november 2023

Deelprogramma Drentsche Aa

2024	2025	2026	2027
Geelbroek: Aanbesteding werk is zomer 2024 afgerond en uitvoering in najaar 2024 gestart	Geelbroek: Uitvoering afgerond Geelbroek: Financiële oplevering Geelbroek: Decharge opdracht		
Zeegserloopje: voor enkele grondeigenaar zijn mogelijkheden onderzocht voor particulier natuurbeheer		Zeegserloopje: Afhankelijk van verloop beekbodemverhogingproject waterschap	Zeegserloopje: Afhankelijk van verloop beekbodemverhogingproject waterschap
Zeegserloopje – zwemplas: Definitief ontwerp gereed en start uitvoering maatregelen.	Zeegserloopje – zwemplas: inrichtingsmaatregel uitgevoerd. Zwemplas ingericht.	Zeegserloopje – zwemplas: Afhankelijk van verloop beekbodemverhogingproject waterschap	Zeegserloopje – zwemplas: Afhankelijk van verloop beekbodemverhogingproject waterschap
Anlooërdiepje: Hydrologisch onderzoek rapport opgeleverd en maatregelenkaart op basis hiervan	Anlooërdiepje: hydrologisch onderzoek verdiepingsvragen uitgevoerd. Anlooërdiepje: Inrichtingsschets met maatregelenlijst voor gebied		
Rolderdiep: Ontwerp inrichtingsplan opgeleverd (Q4)	Rolderdiep: Inrichtingsplan vastgesteld Rolderdiep: vergunningen verleend	Rolderdiep: Bestek opgeleverd Rolderdiep: Aktepassering grond, vestiging KV's Rolderdiep: Start uitvoering	Rolderdiep: Uitvoering afgerond Rolderdiep: Financiële oplevering Rolderdiep: Decharge opdracht
Roodzanden: Vergunningen zijn verleend en bestek is uitvoeringsgereed en uitvoering is gestart	Roodzanden: Uitvoering afgerond Roodzanden: Financiële oplevering Roodzanden: Decharge opdracht		
Grote Spelden: Vergunningen zijn verleend, bestek is uitvoeringsgereed en uitvoering is gestart	Grote Spelden: Uitvoering afgerond Grote Spelden: Financiële oplevering Grote Spelden: Decharge opdracht		

Anreep: resultaat schetssessie
Anreep

	Westerschediep: Ontwerp inrichtingsplan opgeleverd	Westerschediep: Inrichtingsplan vastgesteld en vergunningen verleend	Westerschediep: Bestek opgeleverd Westerschediep: Aktepassering grond, vestiging KV's Westerschediep: Start uitvoering
	Andersche diep: Gebiedsanalyse is opgeleverd en gesprekken met grondeigenaren zijn gevoerd Gasterensche diep Visvliet: Gebiedsanalyse is opgeleverd en gesprekken met grondeigenaren zijn gevoerd Gasterensche diep (overig): Gebiedsanalyse is opgeleverd en gesprekken met grondeigenaren zijn gevoerd Deurzerdiep – Lonerdiep: Gebiedsanalyse is opgeleverd en gesprekken met grondeigenaren zijn gevoerd Taarloosche diep: Gebiedsanalyse is opgeleverd en gesprekken met grondeigenaren zijn gevoerd	Andersche diep: Ontwerp inrichtingsplan opgeleverd Gasterensche diep Visvliet: Ontwerp inrichtingsplan opgeleverd Gasterensche diep (overig): Ontwerp inrichtingsplan opgeleverd Deurzerdiep – Lonerdiep: Ontwerp inrichtingsplan opgeleverd Taarloosche diep: Ontwerp inrichtingsplan opgeleverd	Andersche diep: Inrichtingsplan vastgesteld en vergunningen verleend Gasterensche diep Visvliet: Inrichtingsplan vastgesteld en vergunningen verleend Gasterensche diep (overig): Inrichtingsplan vastgesteld en vergunningen verleend Deurzerdiep – Lonerdiep: Inrichtingsplan vastgesteld en vergunningen verleend Taarloosche diep: Inrichtingsplan vastgesteld en vergunningen verleend
Polders Oosterland Lappenvoort: Inrichtingsplan gereed Polders Oosterland Lappenvoort: DO en bestek gereed		(start realisatie)	Inrichting gereed

Deelprogramma Noordwest

2024	2025	2026	2027
Fochteloërveen: Opleveren eco-hydrologische systeemanalyse Fochterloerveen.			

Peizerdiep, Stenhorsten: Voorlopig Ontwerp deelgebied Stenhorsten vastgesteld.	Peizerdiep, Stenhorsten: Start uitvoering Stenhorsten	Peizerdiep, Stenhorsten: Oplevering Stenhorsten
Peizerdiep, Weehorst: Voorlopig Ontwerp deelgebied Weehorst vastgesteld.	Peizerdiep, Weehorst: Start uitvoering Weehorst	Peizerdiep, Weehorst: Oplevering Weehorst
Steenbergerveld: Opleveren voorverkenning Steenbergerveld		
Broekenloop: Opleveren bestek en start uitvoering	Broekenloop: Oplevering Broekenloop	
Aanpak Kop van Drenthe: Opleveren visiedocument met uitvoeringsprogramma		

Deelprogramma de Hunze

2024	2025	2026	2027
Zuidbroeken/Boonspolder (13.8) en Annermoeras (13.7): Inrichting gereed 15,1+6=21,1 ha NNN			
Noordma (13.2) en Wolfsbargen (13.1): Inrichting gereed 68 ha NNN			
Bronnegermaden (13.15): DO en bestek gereed		Bronnegermaden (13.15): start realisatie (gefaseerd)	Bronnegermaden (13.15): Inrichting gereed (gefaseerd, totaal 226,4 ha NNN)
Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): Inrichtingsplan gereed	Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): start realisatie	Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): Inrichting gereed 37,9 ha NNN	
Boermastreek (=Zoersche Landen 13.22): DO en bestek gereed			
	Annerveensche Lenten (onderdeel cluster N33): Inrichtingsschets gereed	Achterste Diep (13.19): Inrichtingsplan gereed Annerveensche Lenten (onderdeel cluster N33): Inrichtingsplan gereed	Achterste Diep (13.19): DO en bestek gereed Annerveensche Lenten (onderdeel cluster N33): DO en bestek gereed

Schaangedennen: DO en bestek gereed	Schaangedennen: start realisatie Schaangedennen: inrichting gereed 50,0 ha NNN		
Buinerveld (13.16): Inrichtingsplan gereed	Buinerveld (13.16): DO en bestek gereed Buinerveld (13.16): start realisatie	Buinerveld (13.16): realisatie gereedha NNN	
Tusschenwater Zuid (13.6), Tusschenwater Midden (13.4) en Knijpstukken (13.5): Inrichtingsschets gereed	Tusschenwater Zuid (13.6), Tusschenwater Midden (13.4) en Knijpstukken (13.5): inrichtingsplan gereed	Tusschenwater Zuid (13.6), Tusschenwater Midden (13.4) en Knijpstukken (13.5): DO en bestek gereed	Tusschenwater Zuid (13.6), Tusschenwater Midden (13.4) en Knijpstukken (13.5): start realisatie (gefaseerd, totaal 76,6 +8ha)

Deelprogramma Zuidwest

2024	2025	2026	2027
Leggelderveld fase 2 (M01): Vergunningen en aanbesteding en uitvoering gereed. PN: Vledder Aa middenloop fase 2 (M02): Vergunningen verleend, aanbesteding en start werk. PN: Mitigatie vernatting Vledder Aa (M03):Gekoppeld aan M02. Koelingsveld (M04): Gekoppeld aan M02. Ootmaanlanden-Koningsschut (M05): Uitvoering gereed. Bufferzone nz (Wapserveense bovenleiding) (M06): Start opstellen plan. PN: Havelterberg (M07):Uitvoering gereed. PN: Dwingelderveld NO: hydrologisch model voor het Dwingelderveld (M09): Gereed	PN: Vledder Aa middenloop fase 2 (M02): Uitvoering werk gereed.	Bufferzone nz (Wapserveense bovenleiding) (M06): Vergunningen gereed.	Bufferzone nz (Wapserveense bovenleiding) (M06): Uitvoering gereed.

PN: Dwingelderveld NO aanpassingsinrichting ecoduct oostzijde (M10): Uitvoeringsplan gereed. Terhorsterzand (koppelkans Dwingelderveld NO). (M11): Gekoppeld aan M11.	PN: Dwingelderveld NO aanpassingsinrichting ecoduct oostzijde (M10): Uitvoering werk gereed.		
Uffelter Binnenveld (1&2) (M12): Vorbereidende acties en start opstellen plan. PN: LESA Ruiner Aa in combinatie met GGOR Dwingelderveld (M13): LESA gereed. PN: Begrazingseenheid Oude Willem (M14): Uitvoering gereed.	Uffelter Binnenveld (1&2) (M12): Inrichtingsplan gereed.	Uffelter Binnenveld (1&2) (M12): Plan en vergunningen gereed en uitvoering gestart.	Uffelter Binnenveld (1&2) (M12): Uitvoering gereed.
Doldersum noordzijde (M15): Plan gereed. Rheebruggen-Armweide- Klompemakersweide (M16): Start opstellen plan.	Doldersum noordzijde (M15): Uitvoering gereed. Rheebruggen-Armweide- Klompemakersweide (M16): Plan gereed. Ruiner Aa (M17): VO gereed.	Rheebruggen-Armweide- Klompemakersweide (M16): Vergunningen gereed.	Rheebruggen-Armweide- Klompemakersweide (M16): Uitvoering gestart.
Inrichting perceel "Waninge" Dwingelderveld via SBB			

Deelprogramma Oude Diep

2024	2025	2026	2027
Mantingerzand (4.2): PNP+PN vergunningen en aanbesteding 1e fase (N2000 NNN) Mantingerzand (4.2): PN VO Ecobrug gereed (N2000)	Mantingerzand (4.2): PNP+ PN Start uitvoering werkzaamheden 1e fase (N2000 NNN) Mantingerzand (4.2): PN DO, vergunningen en aanbesteding Ecobrug (N2000)	Mantingerzand (4.2): PN Start uitvoering Ecobrug (N2000) Mantingerzand (4.2): PN DO vergunningen 2e fase omgevingseffecten (*afhankelijk grondverwerving)	Mantingerzand (4.2): PN Start uitvoering Ecobrug (N2000) Mantingerzand (4.2): PN DO vergunningen 2e fase omgevingseffecten (*afhankelijk grondverwerving)

Scharreveld (1): Schetsontwerp inrichtingsplan incl. onderzoeken gereed	Scharreveld (1): VO inrichtingsplan	Scharreveld (1): Aanbesteding en start uitvoering werkzaamheden	Scharreveld (1): Oplevering werkzaamheden
Scharreveld: Eekmaten (2): VO inrichtingsplan gereed	Scharreveld: Eekmaten (2): DO vergunningen en aanbesteding gereed en start realisatie	Scharreveld: Eekmaten (2): Oplevering werkzaamheden	
Oude Diep (3): Lageveen (3.1): Uitvoering en oplevering werkzaamheden			
Oude Diep (3): Roode Brand (3.6) en Zuidmaten (3.4): VO Inrichtingsplan gereed	Oude Diep (3): Roode Brand (3.6) + Zuidmaten (3.4) : DO en vergunningen gereed	Oude Diep (3): Roode Brand (3.6) + Zuidmaten (3.4) : Aanbesteding en start uitvoering	Oude Diep (3): Roode Brand (3.6) + Zuidmaten (3.4) : Oplevering werkzaamheden Roode Brand en Zuidmaten (PN) incl. vb. pingo en fietspad
	Mantingerbos (4.1 / 4.3): Aanvullend ecohydrologisch onderzoek gereed	Mantingerbos (4.1 / 4.3): Variantenstudie	Mantingerbos (4.1 / 4.3): Schetsontwerp
Wijsterbroek fase 1 (3.7): Oplevering werkzaamheden en financiële afwikkeling			

Deelprogramma Bargerveen

2024	2025	2026	2027
Buffer Noordwest: verwerving alle benodigde percelen en (her)starten planvorming (prio 2)	Buffer Noordwest: DO gereed	Buffer Noordwest: start uitvoering	
Buffer Zuid: oplevering verleggen Stheemanstraat en oplevering van het (deel)bestek inrichting (prio 1)	Buffer Zuid: start uitvoering		
Schoonebeekerveld West – fase 2: oplevering van het bestek (prio 1)	Schoonebeekerveld west fase 2: start uitvoering		
Oosteindsche Veen: uitvoering gestart (prio 1)	Oosteindsche veen: oplevering werk		

EVZ Koelveen: faunapassage
Kerkenweg gerealiseerd (prio 2)

Oosterbos: start planvorming

Oosterbos: voorlopig ontwerp
gereed

Oosterbos: DO vastgesteld

Lijst geldelijke regelingen afgerond

Bundel Natuur Drenthe

2024	2025	2026	2027
Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2024) Beheerplannen: Opleveren geactualiseerde Natura 2000 beheerplannen Elperstroom en Bargerveen	Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2025) Beheerplannen: Opleveren geactualiseerde Natura 2000 beheerplannen voor Mantingerzand, Drentsche Aa, Drents-Friese Wold en Norgerholt	Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2026)	Verslag N2000 veldbezoeken: * Natura2000 -veldbezoeken: oplevering verslag van het veldbezoek (1 nov 2027)
Voortgangs Rapportage Natuur: 1 april VRN met peildatum 1-1-2024 opgeleverd Onderzoek bodemchemie droog: Opleveren onderzoek	Voortgangs Rapportage Natuur: 1 april VRN met peildatum 1-1-2025 opgeleverd	Voortgangs Rapportage Natuur: 1 april VRN met peildatum 1-1-2026 opgeleverd	Voortgangs Rapportage Natuur: 1 april VRN met peildatum 1-1-2027 opgeleverd
Voortgangsrapportage Natura 2000-herstelmaatregelen opgeleverd	Voortgangsrapportage Natura 2000-herstelmaatregelen opgeleverd	Voortgangsrapportage Natura 2000-herstelmaatregelen opgeleverd	Voortgangsrapportage Natura 2000-herstelmaatregelen opgeleverd

Bundel Grond Drenthe

2024	2025	2026	2027
Aankopen NNN SKNL Aankopen Ruilgrond Verkopen NNN Verkopen Ruilgrond	Aankopen NNN SKNL Aankopen Ruilgrond Verkopen NNN Verkopen Ruilgrond	Aankopen NNN SKNL Aankopen Ruilgrond Verkopen NNN Verkopen Ruilgrond	Aankopen NNN SKNL Aankopen Ruilgrond Verkopen NNN Verkopen Ruilgrond

Aan- en verkopen Stikstof
Aan- en verkopen Bos&Hout
Aan- en verkopen PPLG
Aan- en verkopen Kustzone
Aankopen bestaande NNN
Verkopen NNN zonder kv
Voortgang investeringskrediet
Verkoopplan opgeleverd
Exploitatieplan opgeleverd
Verkoop gebouwen

Aan- en verkopen Stikstof
Aan- en verkopen Bos&Hout
Aan- en verkopen PPLG
Aan- en verkopen Kustzone
Aankopen bestaande NNN
Verkopen NNN zonder kv
Voortgang investeringskrediet
Verkoopplan opgeleverd
Exploitatieplan opgeleverd
Verkoop gebouwen

Aan- en verkopen Stikstof
Aan- en verkopen Bos&Hout
Aan- en verkopen PPLG
Aan- en verkopen Kustzone
Aankopen bestaande NNN
Verkopen NNN zonder kv
Voortgang investeringskrediet
Verkoopplan opgeleverd
Exploitatieplan opgeleverd
Verkoop gebouwen

Aan- en verkopen Stikstof
Aan- en verkopen Bos&Hout
Aan- en verkopen PPLG
Aan- en verkopen Kustzone
Aankopen bestaande NNN
Verkopen NNN zonder kv
Voortgang investeringskrediet
Verkoopplan opgeleverd
Exploitatieplan opgeleverd
Verkoop gebouwen